

VÁLLUS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV, HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT ÉS SZABÁLYOZÁSI TERV

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Készítette:

Bruckner Attila

Okl. táj- és kertészmérnök

Tájvédelmi és élővilágvédelmi szakértő

tervezői jogosultság: TK-19-0244,

szakértői szám: SZTV-043/2009 és SZTjV-043/2009

2020. szeptember

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	3
1. ÁLTALÁNOS ADATOK	3
1.1. A KÖRNYEZETÉRTÉKELÉST KÉRŐ ADATAI	3
1.2. A KÖRNYEZETÉRTÉKELÉS ELKÉSZÍTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK ADATAI	3
2. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE	3
2.1. ELŐZMÉNYEK.....	3
2.2. A TERVEZÉSI FOLYAMAT MÁS RÉSZEIHEZ VALÓ KAPCSOLÓDÁSA.....	4
2.3. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TETT JAVASLATOK HATÁSA A TERV ALAKULÁSÁRA	4
2.4. A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS SZERVEK ÉS A NYILVÁNOSSÁG BEVONÁSA, AZ ÁLTALUK ADOTT VÉLEMÉNYEKNEK, SZEMPONTOKNAK A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TÖRTÉNŐ FIGYELEMBEVÉTELE, AZ INDOKOK ÖSSZEFOGLALÁSA.....	4
2.5. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSÉHEZ FELHASZNÁLT ADATOK FORRÁSA, AZ ALKALMAZOTT MÓDSZER KORLATAI	6
3. A TERV KIDOLGOZÁSÁKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK RÖVID ISMERTETÉSE	6
3.1. A RENDEZÉSI TERV-MÓDOSÍTÁS CÉLJAINAK ÖSSZEFOGLALÁSA	6
3.2. A TERV ÖSSZEFÜGGÉSE, MÁS RELEVÁNS TERVEKKEL, ILLETVE PROGRAMOKKAL	7
3.2.1. Országos programokkal való kapcsolatok.....	7
3.2.2. Regionális programokkal való kapcsolatok.....	9
4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA	10
4.1. A TERVEZÉSI TERÜLET LEHATÁROLÁSA	10
4.2. A JELENLEGI KÖRNYEZETI ÁLLAPOT ISMERTETÉSE.....	10
4.2.1. Levegőminőség	10
4.2.2. Talaj és földtani közeg állapota.....	12
4.2.3. Vizek állapota	13
4.2.4. Hulladékgazdálkodás helyzete.....	14
4.2.5. Zajterelés helyzete	14
4.2.6. Élővilág állapota	14
4.2.7. Épített környezet.....	25
település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata	25
4.2.7. Tájvédelmi állapot.....	25
4.3. A TERVEZÉSI TERÜLETEN FENNÁLLÓ KÖRNYEZETI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK LEÍRÁSA ÉS MINDEZEK VÁRHATÓ ALAKULÁSA, HA A TERV NEM VALÓSULNA MEG	26
4.4. A TERV MEGVALÓSULÁSÁVAL KÖZVETLENÜL VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK	27
4.4.1. Természeti erőforrások közvetlen igénybevétele, vagy környezetterhelés	27
4.4.2. A módosítás következtében fellépő társadalmi, gazdasági folyamatok, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak	30
4.5. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA ESETÉN VÁRHATÓ, A KÖRNYEZETET ÉRŐ HATÁSOK, KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ELŐREJELZÉSE	30
5. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE, MONITORINGOZÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK	32
5.1. A VÁRHATÓ HATÁSOK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK	32
5.2. MONITORING JAVASLATOK	36
6. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ	36

BEVEZETÉS

Vállus Község Önkormányzata (Fő tér 10.) a község közigazgatási területére vonatkozó településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv készítését határozta el.

A településrendezés generál tervezését az SZ & SZ Bt. (Gyenesdiás, Madách u. 28.) végzi Vállus Község Önkormányzatának megbízásából. A környezetértékelés elvégzésével az SZ & SZ Bt. Bruckner Attila (8300 Tapolca, Bacsó Béla u. 2.) táj- és élővilágvédelmi szakértőt, illetve zöldfelületi és tájrendezési szakterületen tevékenykedő településtervezőt bízta meg.

A tervek elkészítéséhez kapcsolódó környezetértékelést a megbízott szakértő az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében megadott tematika szerint, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 38.§ szerint véleményezési dokumentáció alátámasztására készítette el.

1. ÁLTALÁNOS ADATOK

1.1. A KÖRNYEZETÉRTÉKELÉST KÉRŐ ADATAI

A környezetértékelést kérő szervezet adatai:

Név:	Vállus Község Önkormányzata
Székhely:	8316 Vállus, Rákóczi út 57.
Képviseli:	Herczeg Béla polgármester
Település KSH azonosítója:	10685

1.2. A KÖRNYEZETÉRTÉKELÉS ELKÉSZÍTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK ADATAI

Vezető tervező:

Neve:	Bruckner Attila
Címe:	8300 Tapolca, Bacsó Béla u. 2.
Tervezői engedély száma:	TK 19-0244
Szakértői engedély száma:	SZTjV-043/2009; SZTV-043/2009.

2. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

2.1. ELŐZMÉNYEK

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet szabályozza a településrendezési tervek készítésének és jóváhagyásának folyamatát.

A településrendezés célja a települések terület-felhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme.

A károsító hatások elkerülése és a terhelés minimalizálása érdekében szükséges a környezetvédelmi vizsgálatok eredményeinek beépítése a tervbe, illetve az előírások betartása a településüzemeltetés során.

A benyújtandó terv az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik. Ennek megfelelően a dokumentációt a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében megadott tematika alapján és a rendelet 2. számú melléklete szerinti értékelési és minősítési szempontok szerint állítottuk össze.

2.2. A TERVEZÉSI FOLYAMAT MÁS RÉSZEIHEZ VALÓ KAPCSOLÓDÁSA

A tervezett módosítások során a környezetértékelésben tett megállapítások alapját képezik a kitűzött célok megvalósításának, úgy, hogy a környezet igénybevétele, terhelése minimális legyen, illetve a környezetszennyezés kizárható legyen.

2.3. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TETT JAVASLATOK HATÁSA A TERV ALAKULÁSÁRA

A környezeti értékelés során olyan információ, vagy körülmény nem merült fel, amely a jogszabályi előírásokon túlmenően jelentősen befolyásolta volna a településszerkezeti terv módosítását is érintő helyi építési szabályzat és szabályozási terv módosításának alakítását, azaz a környezeti értékelés elkészítése a tervkészítést nem befolyásolta jelentős mértékben.

2.4. A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS SZERVEK ÉS A NYILVÁNOSSÁG BEVONÁSA, AZ ÁLTALUK ADOTT VÉLEMÉNYEKNEK, SZEMPONTOKNAK A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSE SORÁN TÖRTÉNŐ FIGYELEMBEVÉTELE, AZ INDOKOK ÖSSZEFOGLALÁSA

A környezetértékelés elkészítéséhez a kiindulási adatokat az Önkormányzat biztosította. Meghatározásra kerültek a várható területhasználatok. A környezet védelméért felelős szervek Vállus Község közigazgatási területén a következők:

- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága, Csopak
- Budapest Főváros Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Örökségvédelmi Osztály 1014 Budapest, Logodi u. 38-40.
- Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Szombathely
- Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály
- Zala Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vízügyi és vízvédelmi hatósági jogkörben
- Zala Megyei Kormányhivatal Keszthelyi Járási Hivatal Földhivatali Osztály
- Zala Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya
- Zala Megyei Kormányhivatal Zalaegerszegi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Növény - és Talajvédelmi Osztály
- Zala Megyei Kormányhivatal Zalaegerszegi Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály
- Zala Megyei Kormányhivatal Zalaegerszegi Járási Hivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Közlekedési és Útügyi Osztály
- Zala Megyei Kormányhivatal Zalaegerszegi Járási Hivatala Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály
- Zala Megyei Kormányhivatal, Állami főépítész

A tervkészítés során az illetékes szervek hivatalos állásfoglalásban reagáltak. Ezek közül csupán azokat emeljük ki, melyek a környezeti értékeléssel kapcsolatba hozható témában véleményeztek:

Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Szombathely

Érdemi vélemény:

- Vállus településen a tervezett falusias lakóterület vízellátása és a keletkező szennyvíz elvezetése, kezelése a meglévő vízellátó hálózat, valamint a szennyvízcsatorna-hálózat bővítésével megoldható

- Vállus településen a vízellátás 100%-ban kiépült. Az ivóvíz ellátása a Várvölgy-Vállus vízműrendszerrel történik
- A település nem szerepel a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról szóló 25/2002. (II. 27.) Kormányrendeletben, a település szennyvízelvezetés és -kezelése megoldott Vállus szennyvízelvezetési agglomerációként
- A vízellátó- és szennyvízkezelő rendszer üzemeltetője a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.
- A települési szennyvízkezelésre vonatkozó adatok nyilvántartására szolgáló TESZIR rendszer adatai alapján a településen a csatornahálózatra való rákötés aránya 78%. A csatornázott területeken az ingatlanok rákötése szempontjából a víziközmű szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. számú törvény 55.§-ban foglaltak a mérvadók
- Vállus település a Zala vízgyűjtő területén fekszik
- **A településrendezési eszközök módosítása ellen kifogást nem emelünk, vízgazdálkodási szempontból megfelelőnek tartjuk, és elfogadjuk.**

Zala Megyei Kormányhivatal Zalaegerszegi Járási Hivatal

Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Közlekedési és Ütügyi Osztály

Érdemi vélemény:

- Az új utak helyigényét a távlati forgalmi igények alapján kell tervezni, melynek során figyelembe kell venni a szükséges keresztmetszeti elemeket, a közművek elhelyezését, a vízelvezetés és az esetleg szükséges környezetvédelmi berendezések helyigényét is vizsgálni kell
- A tervezett utak esetében szükségesnek tartjuk a környezetvédelmi vizsgálatot és a közlekedési javaslatra vonatkozó környezetvédelmi vélemény beszerzését, amely bizonyítja az új utak megvalósíthatóságát, vagy rosszabb esetben feltárhatja, hogy az adott helyen tervezett utat nem lehet megépíteni

Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala

Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály

Érdemi vélemény:

- Erdőterületet igénybe venni csak közérdekkel összhangban lehet
- Az idegenforgalmi-turisztikai fejlesztéseknél (2.4.), zöldfelület fejlesztésnél (2.5.) a Vállus 019/3 hrsz-ú ingatlanon és a gazdasági fejlesztésnél (2.7.) a Vállus 010/1-6 hrsz-ú ingatlanokon a rendelkezésre álló ortofotók alapján fászárú állomány található. Amennyiben a tervezett fejlesztések miatt a területeken lévő fásításoknál a faállomány kitermelése szükséges, akkor fakitermelés csak a Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatala Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztálynál előzetesen a Vhr. 44.§ (1) bekezdése szerinti adatok benyújtása után végezhető.

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága

Érdemi vélemény:

- a fejlesztési elvekkel egyetértenek
- konkrét fejlesztési szándékok esetében
- A 2.2., 2.3., 2.5., 2.6., 2.7. és a 2.8. pontokba foglaltakat a konkrét tervek ismeretében fogják véleményezni. Kérik a település léptékének, történeti szerkezetének, tájkarakterének megfelelő beépítések kialakítását, a 2.2. pontnak a teljes település adottságaihoz igazodó (azt nem lefedő módon) kijelölt építési hely meghatározását, illetve a zöldfelületek esetében a természetközeli megoldások preferálását – a

természetes terepviszonyok megtartásával, honos növényzettel, mértéktartó burkolt felületekkel tervezni.

- 2.1. Úthálózat fejlesztése esetén: az É–D irányú, védett és Natura 2000 erdőkön áthaladó utat a magasabb jogszabályok nem jelölnék. Kizárólag térségi jelentőségű kerékpárút tervezhető az adott nyomvonalon. A jelenlegi, korlátozott forgalmú erdészeti kezelőút helyett magasabb szintű kiépítés, azzal járó területfoglalás és útépités, valamint az átmenő forgalom erdőn történő átvezetésének hatása a természeti környezetre – nem felel meg a hatályos jogszabályoknak, azokkal és a terület övezeti besorolásával, jogszabályi rendelkezéseivel ellentétes lenne. Ezért az erdőn átvezető közút létesítése nem tervezhető.
- A települési belterület keleti szélén haladó elkerülő erdészeti út kialakíthatóságát kérjük részletesen vizsgálni. Területfoglalása, a szükséges beavatkozás nem érintheti a véderdőket, a Natura 2000 területet és az ökológiai hálózat magterületét. Vizsgálni szükséges a jelölt nyomvonal esetén a várható beavatkozás módját (tereprendezés, növényzet vonatkozásában), nagyságrendjét
- 2.4. Erdőn át kerékpárút létesítése és a Büdöskúti major fejlesztése: meglévő erdészeti úton az OTTrT szerinti kerékpárút kialakítását támogatjuk. A kialakítás során a terület védettségére tekintettel, a hatályos jogszabályoknak megfelelő kialakítás történhet.
- A Büdöskúti major turisztikai használata csak a gyalogos és kerékpáros turizmus kiszolgálására alkalmas módon tervezhető. További, intenzívebb használat feltételei és jogszabályi lehetősége nem áll fenn, nem vezethető tömeges közlekedés a területre.
- A környezeti vizsgálatra vonatkozóan jelezzük, hogy a település egészére készülő tervre vonatkozóan szükséges elkészíteni. Az új, jelentős beépítésekre, valamint a közlekedésre és erdőterületekre vonatkozóan különösen indokolt a készítése.

2.5. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZÍTÉSÉHEZ FELHASZNÁLT ADATOK FORRÁSA, AZ ALKALMAZOTT MÓDSZER KORLÁTAI

A környezetértékelés elkészítéséhez szakirodalmi adatokra, az Önkormányzat adatszolgáltatására, légifelvételek, térképművek adataira támaszkodtunk. Felhasználtuk továbbá a különböző közműszolgáltatók adatait is, illetve a jogszabályi előírásokat. Áttekintettük továbbá az országos és regionális környezetvédelmi, területrendezési és hulladékgyűjtési tervek, programokat is.

Ezen kiindulási adatok alapján a környezetértékelés kellő biztonsággal végrehajtható.

3. A TERV KIDOLGOZÁSÁKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK RÖVID ISMERTETÉSE

3.1. A RENDEZÉSI TERV-MÓDOSÍTÁS CÉLJAINAK ÖSSZEFOGLALÁSA

A település a „zsák-falu” fekvése miatt kimaradt az iparfejlesztésből, a csekély kiterjedésű mezőgazdasági művelésű terület miatt mezőgazdasági nagyüzemek sem létesültek. Ennek következményeként sikerült megőrizni a község természeti értékeit, viszont nagyon kevés a munkalehetőség. Az ipari, ill. a nagyüzemi mezőgazdasági fejlesztésekre a továbbiakban sincs lehetőség, és erre irányuló szándék. A település fejlődését a táji-természeti adottságokból kínálkozó lehetőségek kihasználása eredményezheti. Nevezetesen: a Balaton közelsége, csend és nyugalom, jelentős területű erdők, előnyös és esztétikus terepviszonyok, megfelelő közművesítettség. A tervezett módosítások a következők:

2.1.) Úthálózat fejlesztése:

A Balaton Törvényben javasolt kerékpárutat a 032/2, 038, 039, 036/1 és 036/2 hrsz-ú – jelenleg az erdészet által használt úton – jelöljük ki. Egyidejűleg a település keleti belterületi

határa mentén egy új elkerülő utat kívánunk építeni. Ez a kiszolgáló út azért is roppant fontos, mert így az erdészet nagy tömegű szállító járművei elkerülhetik a község központját, nagymértékben csökkentve a balesetveszélyt, a zaj és rezgés károkat.

2.2.) Lakóterület fejlesztése:

A lakóterület északi szélén a 123/1–10 hrsz-ú területen „falusias lakóterület” besorolású lakóterületet jelölünk ki. A jelenleg egyoldalas beépítést megváltoztatva kialakul a községkapu. A 122 hrsz-ú és a 114/2 hrsz-ú utat 12 m szabályozási szélességgel kiszolgáló úttá szélesítjük, így lehetőség nyílik a nyugati belterületi ingatlanok feltárására.

2.3.) Üdülőterület fejlesztése:

A 122 hrsz-u út nyugati oldalán lévő lejtős területen szálloda és kemping elhelyezésére szolgáló „üdülőházas” üdülőterületet jelölünk ki. A 144/2 hrsz-ú út nyugati oldala mellett- az „üdülőházas” üdülőterületről délre- „hétvégi házas” üdülőterületet alakítunk ki.

A 033/3 hrsz-u (Büdöskút) területen „üdülőházas” üdülőterületet alakítunk ki.

2.4.) Idegenforgalmi-turisztikai fejlesztések:

A kerékpáros túrizmus lehetőségeinek fejlesztését célozza – egyrészt az 1. pontban ismertetett kerékpáros útvonal megvalósítása – ezen túlmenően a 108/5 hrsz-ú területen egy részét kerékpáros állomás, pihenőhely elhelyezésére szánjuk.

2.5.) Zöldterület fejlesztése:

A 94. hrsz-ú területen közparkot, a 019/3 hrsz-ú területen közpark besorolással játszóteret alakítanak ki.

2.6.) Intézmény fejlesztés:

A kultúrház körüli 94 hrsz-ú területen községközpont kialakítását tervezzük.

2.7.) Gazdaság fejlesztés:

A 010/1–6 hrsz-ú területen Gksz besorolással gazdasági területet jelölünk ki.

2.8.) Közművek fejlesztése:

Az új lakóutakon a víz, villany, szennyvízcsatorna hálózatot az igényeknek megfelelően ki kell építeni. A csapadékvíz nyílt árokban a befogadó Csetényi patakba vezethető. A lakóterületet délnyugati irányba ferdén átszelő 20 kV-os elektromos vezeték a kialakítandó új lakóutakra kell áthelyezni. A jelenleg üzemelő szennyvíztisztító elavult, a megnövekedő igényeket nem tudja kielégíteni, ezért a korszerűsítése és bővítése szükséges. A Rákóczi utca betonozott nyílt, csapadékvíz-elvezető árka helyén északról délre haladva a jobb oldalon zárt csapadékvíz-elvezető csatornát készítünk, így lehetőség nyílik arra, hogy a bal oldalon nyílt árok, szabványos járda készüljön, ill. az utat szélesítsük.

A felsorolt településfejlesztési szándékok a 314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet 30.§. (1) bekezdése szerinti előzetes tájékoztatáshoz készültek, és amelyet Vállus Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 34/2018.(VII.31.) sz. határozatával fogadott el.

3.2. A TERV ÖSSZEFÜGGÉSE, MÁS RELEVÁNS TERVEKKEL, ILLETVE PROGRAMOKKAL

3.2.1. ORSZÁGOS PROGRAMOKKAL VALÓ KAPCSOLATOK

A tervmódosításnak az alábbi országos tervekkel és programokkal kell összhangban lennie:

- 2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
- 1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról

- 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat a 2015-2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról (NKP IV.),
- Víz keretirányelv.

Országos Területrendezési Terv

A törvény célja, hogy meghatározza az ország egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére.

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió a fenntartható fejlődés, a jövő nemzedékek lehetőségeinek védelme és a nemzeti erőforrásokkal való hosszú távú felelős gazdálkodás követelményeinek érvényesítése érdekében készült, figyelembe véve:

- a hazai és globális kihívásokra, valamint a fenntartható fejlődésre vonatkozó nemzetközi és közös európai célkitűzéseket,
- hazánk jövőképét, miszerint Magyarország 2030-ra Kelet-Közép Európa gazdasági és szellemi központjává válik, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal,
- hogy a fejlesztés és a fenntarthatóság biztosítása valamennyi nemzeti erőforrás (az emberi, a társadalmi, a természeti és a gazdasági erőforrások) kiegyensúlyozott, egymással összhangban lévő megőrzését, fejlesztését igényli, ezért a fenntartható fejlődés követelményeinek érvényesítése valamennyi szakpolitikai terület számára feladatokat ad,
- a széles körű társadalmi egyeztetés tapasztalatait.

Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.)

A 27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott 2015–2020. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.) több alapelvet határoz meg, amelyeket a környezeti tervezés, környezethasználat során érvényesíteni kell minden szinten, így a településrendezési terv készítése során is.

A Program hosszú távú célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

A Program átfogó céljai:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása
 - Levegőminőség javítása,
 - A zajterhelés csökkentése,
 - Vízhőminőség és egészség,
 - Szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvíziszap kezelés, hasznosítás,
 - Környezet és egészség,
 - Zöldfelületek védelme
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata,
 - A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem,
 - Talajok védelme és fenntartható használata,
 - Vizeink védelme és fenntartható használata,
 - Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás,
- Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése,

- Erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása,
- A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése,
- Energiatakarékosság és –hatékonyság javítása,
- Hulladékgyűjtés,
- Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira,
- Az agrárgazdaság környezeti aspektusai
- A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése;
- Területfejlesztés, területrendezés és környezetvédelem;
- Településfejlesztés, -rendezés és környezetvédelem.

Víz Keretirányelv

Víz Keretirányelv előírásai szerint az EU tagállamokban 2015-ig jó állapotba kell hozni a felszíni és felszín alatti vizeket, és fenntarthatóvá kell tenni ezt a jó állapotot. A jó állapot elérése érdekében a VKI 13. cikke előírja, hogy a tagállamoknak a területükön fekvő vízgyűjtő területekre (rész-vízgyűjtőkre és az ország területére eső vízgyűjtőrészekre) Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervet (VGT) kell készíteniük. A Duna-vízgyűjtőterület Magyarország területét érinti.

A Víz Keretirányelv célja az volt, hogy 2015-re a felszíni és felszín alatti víztestek „jó állapotba” kerüljenek. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát jelenti, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is. A 2015-ös cél sem Magyarország, sem a többi tagállam számára nem volt teljesíthető. Ezt a várható problémát felismerve a keretirányelv lehetőséget teremt arra, hogy amennyiben a természeti vagy a gazdasági lehetőségek nem teszik lehetővé a jó állapot megvalósítását 2015-ig, úgy a teljesítés határidejét ütemezni lehet a VKI által felkínált mentességek megalapozott indoklásával 2021-re, illetve 2027-re. Ezek az időpontok képezik egyben a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés második és harmadik ciklusát. Az első végrehajtási időszak 2015. december 22-vel zárult le, ugyanekkor kezdődött el a jelenlegi második tervezés, vagy első felülvizsgálat által meghatározott intézkedési program végrehajtása.

A Víz Keretirányelv általános célkitűzései a következők:

- a vizekkel kapcsolatban lévő élőhelyek védelme, állapotuk javítása,
- a fenntartható vízhasználat elősegítése a hasznosítható vízkészletek hosszú távú védelmével,
- a vízminőség javítása a szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentésével,
- a felszín alatti vizek szennyezésének fokozatos csökkentése, és további szennyezésük megakadályozása,
- az árvizek és aszályok vizek állapotára gyakorolt kedvezőtlen hatásainak mérséklése.

A VKI alapelve, hogy a víz nem csupán szokásos kereskedelmi termék, hanem alapvetően örökség is, amit ennek megfelelően kell óvni, védeni. A vízkészletek használata során hosszútávon fenntartható megoldásokra kell törekedni. Ennek megfelelően a jó állapot eléréséhez szükséges javító beavatkozásokat össze kell hangolni a fenntartható fejlesztési igényekkel, de szigorúan a VKI elvárásainak figyelembevételével.

3.2.2. REGIONÁLIS PROGRAMOKKAL VALÓ KAPCSOLATOK

Országos Területrendezési Terv

Az OTTrT-vel való kapcsolatokat a településrendezési dokumentáció önálló fejezetben vizsgálja.

Balaton térség fejlesztési dokumentumai

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. számú törvény (15.§ (2) bek. b) pontja) alapján a Balaton Fejlesztési Tanács 2014. évben elkészítette és a Kormánynak elfogadásra benyújtotta a kiemelt térség területfejlesztési koncepcióját és területfejlesztési programját, melynek elemei között található a Balaton Kiemelt Térség Hosszútávú Fejlesztési Koncepciója (2014-2030). A Kormány 1821/2015. (XI. 12.) számú, valamint az azt felváltó 1861/2016. (XII. 27.) számú Kormányhatározatában fogadta el a koncepciót és a stratégiát. A Kormányhatározat értelmében az egyes Operatív Programok Irányító hatóságai, illetve a Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt. megkezdte a stratégia megvalósítását.

A megvalósítási folyamattal párhuzamosan, 2019. évben elindult a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata, melyet indokoltabbak között:

- az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció folyamatban lévő felülvizsgálata,
- a 2014-2020-as európai uniós programozási időszak zárása, mely a koncepcionális célok felülvizsgálatát, valamint a koncepció által meghatározott célok prioritásokba soroló területfejlesztési dokumentumok megújítását tette szükségessé.
- a 2014 óta eltelt időszakban számos társadalmi-gazdasági jelenség változása makro- és regionális szinten egyaránt, amely megváltozott körülmények új, átdolgozott beavatkozási logikát és fókuszokat igényelnek.

A fenti folyamatok és a 2018. évben elkészített térségi helyzetértékelés alapján a Balaton Kiemelt Térség Hosszútávú Fejlesztési Koncepcióját (2014-2030) a Balaton Fejlesztési Tanács munkaszervezete aktualizálta. A társadalmi egyeztetést követően a Koncepció aktualizált verzióját a Balaton Fejlesztési Tanács 2020. május 15-i ülésén fogadta el.

A fenti fejlesztési dokumentumokat áttanulmányozva a község településrendezési eszközeinek módosítása során ellentétet nem találtunk, a tervezett fejlesztések a balatoni fejlesztési elképzelésekbe illeszkednek.

4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA

4.1. A TERVEZÉSI TERÜLET LEHATÁROLÁSA

A tervezési terület Vállus bel- és külterületi részeit érinti. Tájéfldrajzi szempontból a vizsgálatra kijelölt terület hovatartozása a következő:

Makrorégió:	Dunántúli-középhegység nagytáj
Mezoregió:	Bakony-vidék középtáj
Mikrorégió:	Keszthelyi-fennsík kistáj

A természeti adottságokat e kistáj jellemzői alapján értékeljük (Magyarország kistájainak katasztere, MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 2010.). Az értékelésbe nem vonjuk be a közlekedés, a településhálózat és a népesség témákat, melyek a jelenlegi tájvizsgálat szempontjából érdektelenek vagy kisebb jelentőségűek.

4.2. A jelenlegi környezeti állapot ismertetése

4.2.1. LEVEGŐMINŐSÉG

Éghajlati viszonyok

A kistáj mérsékelten hűvös, mérsékelten nedves éghajlatú. Évente 2000 körüli a napsütéses órák száma, amelyből nyáron 800 óra körüli, télen mintegy 190 óra napfénytartam várható. Az évi középhőmérséklet átlagos értéke 10,0 °C körüli, É-on 9,8 °C, de a magasabban fekvő területeken csak 9,5 °C. A tenyészidőszaké kevéssel meghaladja a 15,5 °C-t, ám a magasabban fekvő területeken ennél alacsonyabb. DK-en és a Balaton közelében viszont már eléri a 16 °C-ot. Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga mintegy 33,0 °C, a csúcson 32 °C körüli. A leghidegebb téli napokon a hőmérséklet –14,0 és –15,0 °C között alakul.

A kistájban az évi csapadék mennyisége 680–720 mm, de a magasabban fekvő területeken 720 mm fölötti érték a jellemző. A csapadékösszeg vegetációs időszaki átlaga 400 mm körüli. A hótakarós napok átlagos száma a hegylábi részeken átlagosan mintegy 35–40 nap, a csúcson 40 fölötti a tszf-i magasságtól függő 20–28 cm-es hóvastagság. Az ariditási index értéke 0,97 és 1,02 közötti, de a magasabban fekvő részeken kevéssel 0,97 alatti értéket mutat. A leggyakoribb szélirány az É-i, az átlagos szélesség 3,0 m/s körüli értéket mutat, de a fennsík legmagasabb pontjain 3 m/s fölötti. Az éghajlat a mezőgazdasági növények termesztésére alkalmas, de fekvése az erdőgazdálkodásnak kedvez.

Környezeti levegő minősége

Vállus településen a környezeti levegő minősége nem kifogásolható. A település területén sem automata, sem manuális légszennyezettségi mérőpont nem üzemel. Vállus levegője kifejezetten jónak, az országos átlaghoz képest is jobbnak mondható az erdős környezet, a domborzat É felé történő nyitottsága (átszellőzés) és a jelentős szennyező, légterhelő források hiánya miatt.

Ipari kibocsátások

Az ipari, szolgáltató és közlekedési (zsáktelepülés) tevékenységből származó légszennyezőanyag kibocsátások nem jelentősek. A településen nem végeznek olyan tevékenységet, amelynek a megengedettnél nagyobb mértékben terhelné a település környezetének a levegőjét.

Lakosság fűtése

A fűtésből származó légszennyezés csak a fűtési szezonban jelentkezik. A fűtésből származó emissziókat a légszennyező anyagok közül a kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-oxidok, a szilárd anyag és a korom emisszió jellemzi.

Vállus településen a fűtés jellemzően földgázzal történik. A nem gáz fűtésű lakások fűtését vegyes tüzeléssel (szén és fa) oldják meg. Az érvényben lévő levegőminőség védelmi jogszabályok alapján fűtési célú, kizárólag füstgáz kibocsátással járó tevékenységek engedélyezésében az első fokon eljáró engedélyező hatóság a járási környezetvédelmi hatóság.

Közlekedés légszennyezése

A település kistérségi közlekedési kapcsolatait tekintve kevésbé kedvező pozícióban helyezkedik el. Az erdőterületek déli irányban tulajdonképpen elzárják a közlekedési kapcsolatokat, a lakott részektől összefüggően kiépített út déli irányba nincs.

Az állami utakon a Magyar Közút Nonprofit Zrt. forgalomszámlálási adatai alapján (KIRA 2018.07.25) az átlagos napi forgalom 254 jármű/nap értéket mutat (73157 jelű – Vállus bekötő út). A nyilvántartás szerint ez az útszakasz 2% kapacitáskihasználtságot jelent. A közigazgatási területen található állami mellékút forgalma nem haladja meg azt a mértéket, mely okot adhatna a jelenlegi szakaszokon későbbi, nagy léptékű fejlesztésekre (sávbővítések, szélesítések, lakott területi elkerülő szakaszok, stb.). A forgalomnagyság mind keresztmetszeti, mind teherbírási

tervezésnél is, majd hogyan elhanyagolható mennyiség, így az utak nagyságrendi fejlesztése a közeljövőben indokolatlan volna, és nem is szerepel magasabb rendű területrendezési tervekben sem.

A vizsgálható önkormányzati utakon (Rákóczi Ferenc utca, és egyéb belterületi útszakaszok) még a fenti mértékű forgalom sem mérhető, mivel tulajdonképpen mindegyikük kizárólag célforgalommal, belterületi „zsákutcaként” üzemel. Azok jelentős fejlesztése e tekintetben szintén nem releváns.

A település belterületén az utak szilárd burkolattal kiépítettek, az ingatlanok előtt, az utak két oldalán szilárd (aszfalt vagy beton) burkolatú járdák jellemzően nem találhatók.

A köz- és belterületi utak járműforgalmának nagysága nem jelentős, így a közúti közlekedés, mint légszennyező tevékenység nem okoz érzékelhető légszennyezést a település légkörében. A légszennyező anyagok koncentrációja határérték alatti.

Bűzterhelés

Válluson jelentős, nagy létszámú állatot tartó/tenyésztő állattartó telep nem üzemel. A településen megfigyelhető még a kedvtelési célú hobbi állattartás. A belterületi állattartás nem haladja meg az önellátás szintjét. A bűzhatás a belterületen elhanyagolható. Összefoglalóan Vállus esetében a vizsgált tevékenységekből nem várható jelentős mértékű légszennyezetségi kialakulása.

4.2.2. TALAJ ÉS FÖLDTANI KÖZEG ÁLLAPOTA

Domborzati viszonyok

A kistáj alakrajzilag 350–440 m tszf-i magasságú sásbércek sorozatából áll. A mikrotektonikus összetöredezetségi, a törésvonalak mentén formálódott, többnyire É–D irányú sűrű völgyhálózat, a sekély termőrétegű karsztos felszínek behatárolják a domborzathasznosítás lehetőségeit. Az aprólékosan felszabdalt domborzat átlagos völgyűrsűrűsége 2,9–3,0 km², az átlagos relatív relief 90 m/km², s mindez nagyfokú lejtőváltozékonysággal párosul. A kedvezőtlen domborzati adottságok következtében a kistáj több mint 70%-a beerdősült. A dolomitból és mészkőből épült hegység egész évben vízhiányos felszíne sajátos ökológiai típust képvisel.

Földtani viszonyok

Triász mészkő- és dolomitformációkból épült domborzata töréses, sásbérces szerkezetű, mikrotektonikusan összetöredezett. A karsztos fennsíkot hegyközi medencék tagolják. A hegységi tömeget minden oldalról mélytörésekhez kapcsolódó szerkezeti vonalak (Hévízi-törés, Edericsi-törés stb.) és több 100 m mélyre lezökkent szerkezeti árkok határolják (Sümege–Lesenceistvánd-mélyárok). Mélytörésekhez kapcsolódó szerkezeti vonalai következtében szeizmikusan érzékeny terület.

Talajtani viszonyok

A kistáj 61%-át mészkővön képződött, teljes egészében erdővel borított rendzina talajok fedik. A hegységperemi felszínek harmadidőszaki üledékein agyagbemosódásos barna erdőtalajok (5%) és azokkal közel megegyező fizikai és kémiai tulajdonságú, vályog mechanikai összetételű barnaföldek képződtek (28%). Felszínük az erózió következtében lepusztult, így vízgazdálkodásuk szélsőséges. Rezitól D-re a köves kopárok nagyobb, összefüggő, szőlőként művelt területet (4%) alkotnak. A kistáj réti talajainak területi részaránya 2%.

4.2.3. VIZEK ÁLLAPOTA

Felszíni vizek

A kistáj Ny-i része a Balatonba ömlő Csókakő-patakhöz, K-i része a Lesence-patakhöz, D-i része pedig közvetlenül a Balatonba folyik le. Mérsékelt vízfeleslegű terület. A kistájnak egyetlen állóvize sincs. A hegység karsztvize számos forrásban jut a felszínre.

A település jelentősebb felszíni vízfolyása a Csetényi-patak, melynek vizei a Gyöngyös-folyáson keresztül a Vindornya-csatornába jutnak. A patak vízminősége bizonytalan, 6.650 fkm-en található a vállusi szennyvíztisztító telep (DRV Zrt. üzemeltetésében) kibocsátási pontja.

Vállus a 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan, kiemelten érzékeny területeken lévő települések, és kiemelten érzékeny felszín alatti területű települések közé tartozik. A 43/2007.(V.1.) FVM. rendelet értelmében a település területe nitrát érzékenynek mondható. A településnek állóvize nincsen.

Felszín alatti vizek

A hegységi kistájban a „talajvíztükör” általában a karsztvízszinttel egyezik meg. Csupán a Lesence-völgy peremén találunk összefüggő talajvízszintet, ahol mélysége 4–6 m között van. Mennyisége nem jelentős. Jellegzetesen kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos típusú. A karsztvíz szintje a kistajtól É-ra fekvő nyirádi térség bányavíz-kiemelése miatt korábban csökkenő irányzatú volt. A szintsüllyedés értéke igen jelentős volt, ami számos forrás elapadásához vezetett. A karsztvíz kiemelésének leállítása után a karsztvíz szintje emelkedett. Az artézi kutak száma kicsi. Mélységük változó, de vízhozamuk általában jelentős.

A vállusi vízbázis a Keszthelyi-hegység É-i peremvidékén, a Csetényi-patak völgyében, Vállus É-résznél, a települést Várkölygyel összekötő út K-i oldalán található. A vízbázis 2 db kútja a repedezett dolomitban tárolódó karsztvizet csapolja meg 115–150 m mélységközben. A vízbázis környezetében a karsztvíz nyugalmi nyomásszintje a terepszint alatt 105–110 m, áramlási iránya a regionális áramlási képnél megfelelően D–DK-i.

A vízbázis környezetében a karsztos víztároló fedett, a felszíni szennyeződésekkel szemben a terület túlnyomó részén egy kb. 20 m vastag agyagos vízrekesztő réteg nyújt védelmet. A fedettség ellenére a távolabbi fedetlen karsztterületek felől érkező, felszínről beszivárgó, rövid felszín alatti tartózkodási idejű vízkészletet is hasznosít, vagyis a vízbázis sérülékenynek tekinthető. A szennyezőforrás felmérés során a vízbázis vízminőségét közvetlenül és károsan befolyásoló létesítményt nem találtak (a szennyvíztisztítóra azonban különös figyelmet kell fordítani). A vízbázis jelenleg megfelelő környezeti állapotban van, károsodás eddig nem érte.

A 26213/2010. ügyszámú, 90805/2012. iktatószámú határozattal a Vízügyi Hatóság kijelölte a Csóri vízbázis vízminőség-védelme érdekében a külső védőidomot, hidrogeológiai „A” védőterületet és védőidomot, valamint hidrogeológiai „B” védőterületet és védőidomot. A védőterület a teljes belterületet is érinti.

Vízellátás

Vállus községben vezetékes vízellátó hálózat üzemel, amely 60-as évek elején épült ki a településen. Üzemeltető: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. Tapolcai üzemvezetőség, Sümeg Ivóvíz Művezetőség (Központ: 8600 Siófok, Tanácsház u. 7.). A vízvezeték hálózat a településen Ø100/ac. és Ø80/ac. vezetékből épült. (A Kossuth Lajos utca – Rákóczi utcától É-ra lévő részén 100-as, attól délre a mérete 80-as.) A településen lévő épületekhez a külső oltóvíz igény.

Szennyvízkezelés

Vállus község belterületi részein keletkező szennyvizek elvezetésére elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna épült. Üzemeltető: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. Tapolcai üzemvezetőség,

Sümege Szennyvíz Művezetőség (Központ: 8600 Siófok, Tanácsház u. 7.). A keletkező szennyvizek gravitációs csatornán keresztül jutnak el a szennyvíztelepre. A gravitációs csatornahálózat DN200/KG-PVC csövekből kerültek kialakításra. Üzemeltetői adatszolgáltatás – E-közmű – szerint, a település csatornázottsága 100%-os, ezzel szemben a rákötöttség még nem éri el a 100%-ot. A település saját szennyvíztisztító teleppel rendelkezik, amely egyrészt elavult, másrészt további szennyvizek fogadását – bővítés, felújítás nélkül – nem teszi lehetővé.

Csapadékvíz elvezetés

A tervezési terület a Balaton vízgyűjtő területéhez tartozik. A település jelentősebb felszíni vízfolyása a Csetényi patak, melynek vizei a Gyöngyös-folyáson keresztül a Vindornya-csatornába folynak, mely azokat a Kis Balaton II. tározó területén keresztülvezetve a Balatonba juttatja. A község csapadékvíz elvezetésére nyílt árkos vízelvezető rendszer szolgál. A vízelvezető árkok burkolatlan szakaszai az elvezetendő csapadékvizek egy részét a talajba elszivároztatják, ami nem szivárog el, azt pedig gravitációsan a befogadó irányába vezetik. A nyílt árkos rendszeren keresztül a csapadékvizek a település közigazgatási területén található Csetényi patakba jutnak. A befogadók vízvezető képességének fenntartása rendszeres karbantartással biztosítható.

4.2.4. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS HELYZETE

A hulladékgazdálkodás területén jelentős változások történtek a 2012. évi CXXXLV. Tv. (törvény a hulladékgazdálkodásról) életbe lépésével.

A település területén keletkező nem veszélyes hulladékok begyűjtését, szállítását, a ZALAI SPA Regionális Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Zrt. mint közszolgáltató végzi. A településen hulladéklerakó nem működik. A hulladék közszolgáltatási előírások alapján a településen működő intézmények is a közszolgáltatás rendszerét veszik igénybe.

Az illegális hulladéklerakás, hulladékelhagyás, illetve az okozott problémák megszüntetése, a felszámolás az ország többi településéhez hasonlóan változó intenzitással okoz kisebb-nagyobb feladatot a település számára. Az építési, bontási hulladékok kezelésére Vállus területén nincs lehetőség, illetve a lerakási járulék megjelenésével jelentősen drágult az építési, bontási hulladékok lerakási díja. Ez sajnálatosan az illegálisan lerakott építési, bontási hulladékok ismételt növekedését vonja maga után.

4.2.5. ZAJTERELÉS HELYZETE

Vállus zajhelyzetének vizsgálata során – mint minden település vizsgálata során – három fő területre kell kitérni, melyek a közlekedés, az ipari/gazdasági tevékenységek, valamint a kulturális- és szórakoztatóipar.

Ezek közül a települések környezeti zajhelyzetét döntő módon – nagy általánosságban – a közlekedés határozza meg. A település földrajzi elhelyezkedéséből adódóan – zajterhelés szempontjából jelentős hatással bíró – átmenő forgalom nem számottevő. Elsősorban a térségi közlekedési kapcsolatok dominálnak, mind személyforgalom, mind pedig teherforgalom (különösen az erdőművelésből adódóan) tekintetében.

Az üzemi vagy szolgáltató jellegű létesítmények zaja csupán lokálisan hat, így a lakosságnak csupán kisebb részét érinti. A településen jelentős zajvédelmi problémát, határértéket meghaladó zajkibocsátást információink alapján üzemi létesítmény nem okoz. A település nagyobb részét is érintő zajvédelmi problémát okozó rendezvények, események ritkán kerülnek megrendezésre Válluson.

4.2.6. ÉLŐVILÁG ÁLLAPOTA

Természetvédelmi állapot

Válluson járva rögtön szembetűnik, hogy körös-körül erdők övezik. A földhivatali M=1:10.000 –es méretarányú külterületi átnézeti térkép alapján Vállus külterületének 85%-át erdők borítják. Kivételt ez alól a falu északi „kapuját” keletről és nyugatról körülvevő szántóföldek, a közigazgatási terület északi részén Várvölgy közigazgatási területéről átnyúló összefüggő gyepterület és a lakóterülettől délre eső kisebb mezőgazdasági területek képeznek.

A település házai sajátos harmóniában simulnak a tájba, alkalmazkodva a változatos domborzati viszonyokhoz olyannyira, hogy Várvölgy felől érkeve még télen is nehéz az épületeket felfedezni, amikor a fák lombjainak takaró hatása nem érvényesül.

A terület gazdag helyi táji- és természeti értékekben is. Ilyenek a források (Szentmiklós-forrás, Büdös-kút), vízfolyások (Csetény patak), a gyepterületek magaskórós növénytakarásai, a szép kilátóhelyek. A legszebben feltáruló pontok a település magaspontján északi irányban a Tátikára és a kivezető úton Kő orra magaslat irányában találhatóak. A fentiekből látható, hogy Vállus külterületének zöldfelületi adottságai egyedülállóak, ami igen pozitív település-ökológiai hatást gyakorol a falura. A település északkeleti és északnyugati részén található összefüggő gyeptes területeket az Országos Területrendezési Terv-ről szóló 2003. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: OTTrT) ill. a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve, térségi jelentőségű tájképvédelmi terület (T-1) övezetbe sorolja. Vállus külterületének egésze pedig az OTTrT ill. a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve által meghatározott országos ökológiai hálózat magterület (Ö-1) övezetébe tartozik.

Országos jelentőségű természetvédelmi terület

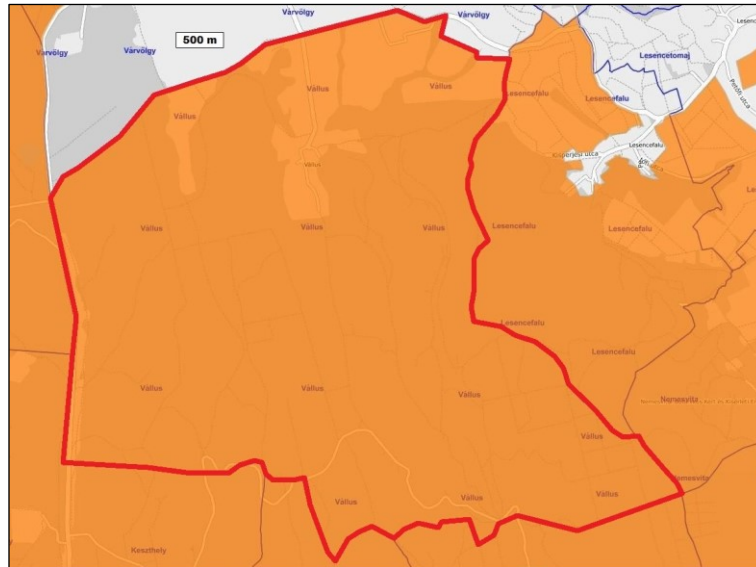
Fogalom meghatározás: miniszteri rendelettel létesített nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület vagy természeti emlék, továbbá törvény erejénél fogva (ex lege) védett természetvédelmi terület (láp, szikes tó) vagy természeti emlék (kunhalom, földvár, forrás, víznyelő). Ez utóbbiakat (ex lege védett területek és értékek) egy külön fejezetben részletezzük.

Vállus Község teljes közigazgatási területe a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai Vállus Község közigazgatási területén: 01, 02, 04/1/a-b, 04/2/a-b, 05, 06/a-c, 07, 08/1-4, 09, 010/1-2, 010/5-6, 012/a-g, 013, 019/1/a-b, 019/2, 020-022, 033/1-3, 034, 035, 036/1-2, 037-039, 040-042, 043/a-b, 044-046, 047/a-c, 048-053, 054/1/a-b, 054/2-9, 055, 056/12, 058-063, 064/a-h, 065-067, 068/1/a-b, 068/2-3, 068/4/a-c, 069/1/a-c, 070, 071 illetve korábban védetté nyilvánított ingatlanok: 015, 025-029, 030/a-d. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park fontosabb adatai a következők:

- Alapítva: 1997
- Terület (ha): 57 ezer hektár
- Kezelő: Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Csopak
- Védetté nyilvánító határozat: 31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről

A védetté nyilvánítás célja a fenti határozat 2.§ (1) bekezdése szerint: A táj jellegének megőrzése, természeti értékeinek a felszíni és felszín alatti vizek és vízkészleteknek, a Balaton és vízgyűjtőjének, az érintett területek erdeinek, termőtalajának és más megújuló természeti erőforrásainak védelme, és a természetszerű gazdálkodási módok elterjesztése révén a Balaton vízminőségének javítása. Vállus települést érintő országos jelentőségű védett területek térképi ábrázolása a következő (forrás: okir.hu):

Jelmagyarázat:

piros poligon Település közigazgatási területének határa
 narancssárga felület..... Országos jelentőségű védett természeti terület (Nemzeti Park)

Helyi jelentőségű természetvédelmi terület

Helyi jelentőségű védett természeti területeknek nevezzük a települési – Budapesten a fővárosi – önkormányzat által, rendeletben védetté nyilvánított természeti területeket. Védelmi kategóriájukat tekintve lehetnek természetvédelmi területek (TT) vagy természeti emlékek (TE) is.

Megyei szintű védetté nyilvánításokra 1971-től került sor, amikor a megyei tanácsok és azok végrehajtó bizottságai (Budapesten a Fővárosi Tanács és Végrehajtó Bizottsága) megkapták ezt a jogkört. Számos tanácsrendelettel és VB határozattal védetté nyilvánított megyei (helyi) védett természeti terület jött létre 1990-ig, amikor aztán az önkormányzatok megalakulásával a helyi védetté nyilvánítás a jegyző (főjegyző) hatáskörébe került. A helyi jelentőségű védett természeti területek védetté nyilvánítása és a fenntartásukról való gondoskodás a települési önkormányzatok hatáskörébe tartozik.

A településrendezési terv készítése során sem a tervezők, sem az önkormányzat nem jelölt ki helyi jelentőségű védett természeti területet vagy értéket, hiszen a külterület nagy része Natura 2000 védelem alatt áll és a Nemzeti Ökológiai Hálózat magterületéhez tartozik, így külön védelemben részesíteni őket értelmetlen.

Natura 2000 területek

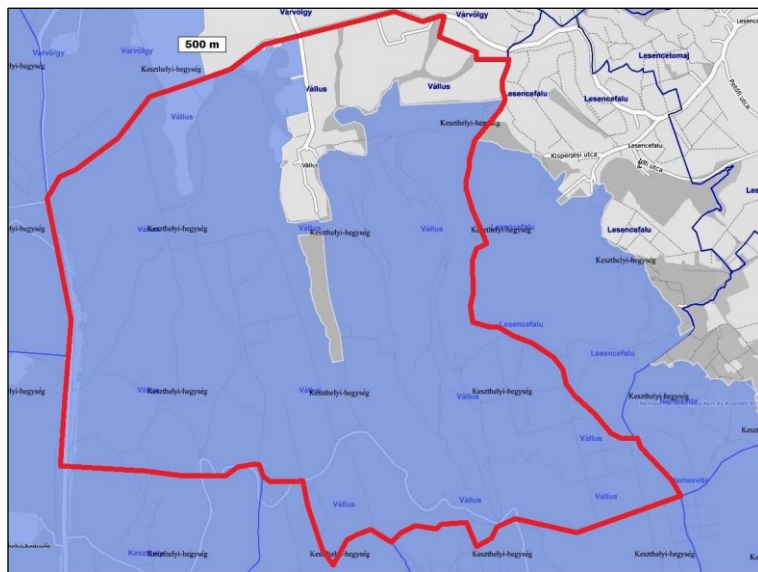
Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmében keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megóvását és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához. A Natura 2000 hálózat az Európai Unió két természetvédelmi irányelve alapján kijelölendő területeket – az 1979-ben megalkotott madárvédelmi irányelv (79/409/EGK) végrehajtásaként kijelölendő különleges madárvédelmi területeket és az 1992-ben elfogadott élőhelyvédelmi irányelv (43/92/EGK) alapján kijelölendő különleges természetmegőrzési területeket – foglalja magába. A hálózat felállításának legnagyobb előnye, hogy Magyarország természeti értékei, egy az eddiginél magasabb szintű, európai uniós jogi védelmet kapnak, ami nagymértékben támogatja a hazai természetvédelmi törekvéseket és munkákat, elősegítve páratlanul gazdag természeti

értékeink hatékonyabb védelmét. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a Natura 2000 hálózat egy kiegészítő eszköz a hazai természetvédelem számára. A hálózat területei nem helyettesítik a hazai védett természeti területek rendszerét, hanem azt kiegészítik.

Vállus település külterületi erdeinek túlnyomó többsége a **Keszthelyi-hegység** (HUBF20035) Natura 2000 területnek része, melynek főbb adatai a következők:

Név és kód: KESZTHELYI-HEGYSÉG HUBF20035
 Státusz: KIEMELT JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETMEGŐRZÉSI TERÜLET
 Sites Eligible for identification as sites of community importance (SCI)
 Terület: 14.898 hektár
 Kezelő szerv: Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

A Keszthelyi-hegység Natura 2000 terület Vállus Község közigazgatási területére eső ingatlanjainak helyrajzi számai a következők (14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről c. jogszabály alapján): 012/22, 012/3, 014, 015, 025, 026, 027, 028, 029, 030, 031, 032/2, 033/1, 033/2, 033/3, 034, 035, 036/1, 036/2, 037, 038, 039, 040, 041, 042, 043, 044, 045, 046, 047/1, 047/2, 047/3, 047/4, 047/5, 048, 049/1, 049/3, 049/4, 049/5, 050, 051, 052, 053/1, 053/2, 055, 056/12, 058, 059/1, 059/2, 059/3, 059/4, 059/5, 059/6, 060, 061, 062, 063, 064, 065, 066, 067, 068/1, 068/4, 069/3. Vállus települést érintő Natura 2000 védettségű területek térképi ábrázolása a következő (forrás: okir.hu):

Jelmagyarázat:

piros poligon Település közigazgatási területének határa
 kék felület..... Natura 2000 védettségű terület (Keszthelyi-hegység)

Az érintett Natura 2000 terület (Keszthelyi-hegység) jelölőfajai és -társulásai a következők:

Jelölőfajok

Név	Tudományos név	Állomány nagyság (min-max)	
Nyugati piszedenevér	<i>Barbastella barbastellus</i>	100–100 egyed	C

Név	Tudományos név	Állomány nagyság (min-max)	
Vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	1000–1000 egyed	C
Nagy hörcincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	1000–1000 egyed	C
Skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	1000–1000 egyed	C
Lumnitzer-szegfű	<i>Dianthus lumnitzeri</i>	10000–10000 egyed	A
Szent István-szegfű	<i>Dianthus plumarius regis-stephani</i>	10000–10000 egyed	C
Lápi tarkalepke	<i>Euphydryas aurinia</i>	–	B
Csikos medvelepke	<i>Euplagia quadripunctaria</i>	10000–10000 egyed	C
Adriai sallangvirág	<i>Himantoglossum adriaticum</i>	250–250 egyed	A
Homoki nőszirm	<i>Iris humilis ssp. arenaria</i>	2000–2000 egyed	B
Nagy szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	250000–250000 egyed	C
Nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	–	C
Gyászincér	<i>Morimus funereus</i>	100000–100000 egyed	B
Nagyfülű denevér	<i>Myotis bechsteinii</i>	600–600 egyed	B
Csonkafülű denevér	<i>Myotis emarginatus</i>	50–50 egyed	C
Közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>	500–500 egyed	C
Remetebogár	<i>Osmoderma eremita</i>	1000–1000 egyed	B
Leánykökörcsin	<i>Pulsatilla grandis</i>	1500–1500 egyed	C
Kis patkósdenevér	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	100–100 egyed	D
Kerekvállú állásbogár	<i>Rhysodes sulcatus</i>	–	C
Havasi cincér	<i>Rosalia alpina</i>	50000–50000 egyed	C
Magyar gurgolya	<i>Seseli leucospermum</i>	100000–100000 egyed	C
Dunai tarajosgöte	<i>Triturus dobrogicus</i>	1000–1000 egyed	C
Harántfogú törpecsiga	<i>Vertigo angustior</i>	2000–2000 egyed	B
Hasas törpecsiga	<i>Vertigo moulinsiana</i>	2000–2000 egyed	B

Kritériumrendszer magyarázata:

A megadott kritériumok a Madárvédelmi Irányelv I. mellékletében szereplő – területek kijelölésekor kötelezően figyelembe vett – fajok állomány méretét az országos állományhoz viszonyítva (p) jelzik. Az egyes kódok ennek értelmében: A – $100 > p > 15\%$, B – $15 > p > 2\%$, C – $2 > p > 0\%$, D – nem jelentős.

Élőhelytípusok:

Élőhely kódja	Élőhely neve	Kiterjedés (ha)	Borítás (%)
91E0	Puhafás ligeterdők, éger- és kőrsligetek, illetve láperdők - Alluvial forests with <i>Alnus glutinosa</i> and <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Pandion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	70,15	0,47
91G0	Pannon gyertyános-tölgyesek	2380,50	15,98
91H0	Pannon molyhos tölgyesek	2929,99	19,67
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	2332,36	15,66
6110	Sziklahasadékok, -falak és törmeléklejtők növényzete	14,90	0,10
6190	Pannon sziklagyepek	3,24	0,02
6210	Szálkaperjés-rozsnokos félszáraz gyepek	36,60	0,25
6240	Pannon lejtősztyepek és sziklafüves lejtők	41,01	0,28

<i>Élőhely kódja</i>	<i>Élőhely neve</i>	<i>Kiterjedés (ha)</i>	<i>Borítás (%)</i>
6260	Pannon homoki gyepek	81,75	0,55
6410	Kékperjés láprétek	81,75	0,55
6430	Üde-nedves magaskórósok	14,90	0,10
6510	Üde magas fűvű kaszálórétek	396,11	2,66
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	0,18	0,00
8150	Közép-európai hegyvidéki szilikátos sziklatörmelék-lejtők	14,90	0,10
8160	Közép-Európa domb- és hegyvidéki mészkő-törmeléklejtői	14,90	0,10
8210	Mészkősziklás lejtők sziklanövényzettel	14,90	0,10
8220	Szilikátsziklás lejtők sziklanövényzettel	7,45	0,05
9130	Szubmontán és montán bükkösök	2546,51	17,09
9150	Sziklai bükkösök, sziklai hárserdők és hársas-berkenyész sziklaerdők	91,28	0,61
9180	Törmeléklejtő- és szurdokerdők	187,33	1,26
9260	Szelídgesztenyések	5,85	0,04

A Natura 2000 területek kijelölésének célja az azokon található, kijelölésük alapjául szolgáló fajok, és kijelölésük alapjául szolgáló élőhelyek természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a kijelölésük alapjául szolgáló természeti állapot és az azt létrehozó, illetve fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Az érintett Natura 2000 terület védelmi feladatait a Balaton-felvidéki Nemzeti Park illetve a megyei zöldhatóság látja el. A védelem további biztosítása településrendezési eszközöket nem igényel. A meglévő gazdálkodás további folytatása javasolt.

Országos Ökológiai Hálózat

Az 1996. évi LIII. – a természet védelméről szóló – törvény kimondja az ökológiai hálózat létrehozásának szükségességét. Az ökológiai hálózat a természeti, természetközeli területek, valamint a védett természeti területek és védőövezetük ökológiai folyosókkal biztosított biológiai kapcsolatainak térbeli rendszere. A hálózat három elemre osztható: magterület, pufferterület és ökológiai folyosó. Vállus Község erdőterületeinek túlnyomó része, azaz a többségében Natura 2000 védettségű erdőterületek, a OÖH magterületei, az É-i oldali szántók, mezőgazdasági területek pedig a pufferterület részei.

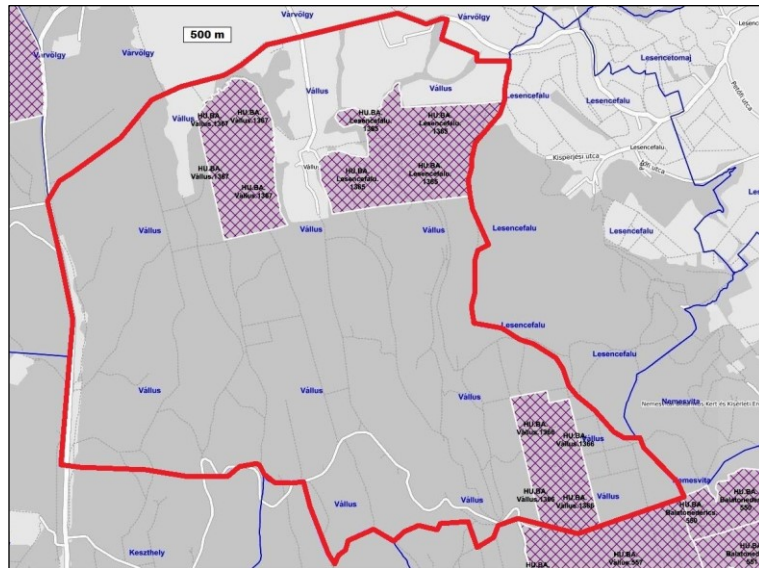
Magterületnek nevezzük a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területeit, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelyei és genetikai rezervátumai. A magterületek azok a természetközeli élőhelyek, melyek ökológiai értékei országos és nemzetközi viszonylatban is jelentősek. Nemcsak azokat a területeket foglalják magukba, ahol a természetközeli élőhelyek dominálnak, hanem más féltermészetes területek is beletartozhatnak, mint az összefüggő erdők és vízfelületek vagy az értékes mezőgazdasági tájegységek.

A **puffer terület** a magterületek és ökológiai folyosók körüli funkcionális védőzónát jelenti, melynek szerepe, hogy megakadályozza vagy mérsékelje a magterületek ill. az ökológiai folyosók állapotát, rendeltetését és ökológiai stabilitását kedvezőtlenül befolyásoló hatásokat. A puffer területek magasabb tájhasználat-intenzitásúak, természetességük alacsonyabb az ökológiai folyosókénál, természetességüknél fogva viszont alkalmasak (lehetnek) kiemelt jelentőségű fajok vagy élőhelyek fenntartására, a környezetterhelő, illetve degradáló hatások kivédésére. A védőfunkció rendszerint nem terjeszthető ki minden negatív hatás megszüntetésére, de a megőrizni kívánt élőhelyek jellegétől függően az elsődleges veszélyeztető tényezőkkel szemben valamilyen védelmet kell nyújtania. A puffer területek természetessége a magterületnél jóval alacsonyabb.

Vállus települést érintő Országos Ökológiai Hálózat elemeinek térképi ábrázolása a következő (forrás: *okir.hu*):

	<i>Horda-barlang</i>	<i>Vállusi Gipszlábas-barlang</i>	<i>Vállusi-Kis-barlang</i>	<i>Vállusi-Vadlán-lik</i>
<i>Szinonimák:</i>			Vállusi 2. sz. barlang	Vadlán-lik Vadlán-liktya Vállusi-sziklaodú Vállusi 1. sz. barlang

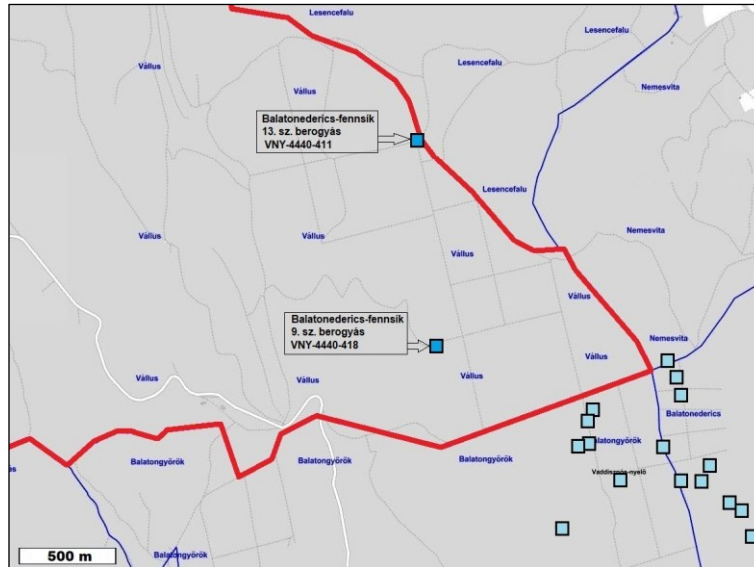
Az ex lege, azaz országos jelentőségűnek minősített védett természeti értékek (barlangok) felszíni védőterülete is védett a következő térképábrázolás szerint (*forrás: okir.hu*):

Jelmagyarázat:

- piros poligon Település közigazgatási területének határa
- lilán rácsozott felület Ex lege védett barlang felszíni védőterülete
- kék vonal Egyéb településhatár
- szürke felület Erdőterület

Az országos adatbázis szerint Vállus Községben, a közigazgatási terület (külterület) DK-i szegletében két víznyelőt tartanak nyilván, melyek a következők: Balatonederics-fennsík 9. sz. berogyás (VNY-4440-418) illetve Balatonederics-fennsík 13. sz. berogyás (VNY-4440-411). Vállus települést érintő ex lege védett víznyelők térképi ábrázolása a következő – a települési külterület DK-i részének ábrázolásával (*forrás: okir.hu*):

Jelmagyarázat:

- piros poligon Település közigazgatási területének határa
- sötétkék négyzet..... Ex lege védett víznyelő Vállus Község területén
- világoskék négyzet..... Ex lege védett víznyelő a szomszédos települések területén
- kék vonal.....Egyéb településhatár
- szürke felület..... Erdőterület

A településrendezési terv készítése során várható tájszerkezeti és szabályozási változások Vállus Község közigazgatási területén lévő barlangokat és víznyelőket nem érintik, azok környezete, geológiai és ökológiai állapota változatlanul megmarad. Az érintett ex lege védett természeti területek és értékek védelmi feladatait a Balaton-felvidéki Nemzeti Park, illetve a megyei zöldhatóság (Zala Megyei Kormányhivatal Zalaegerszegi Járási Hivatala Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály) látja el. A védelem további biztosítása településrendezési eszközöket nem igényel. A meglévő gazdálkodás további folytatása javasolt.

Egyedi tájértékek

Vállus Község közigazgatási területén több egyedi tájérték is fellelhető, de még nem készült egyedi tájérték kataszter. Javasoljuk a település teljes közigazgatási területén az egyedi tájértékek kataszterezését, számba venni, dokumentálni, megőrzésüket és/vagy felújításukat biztosítani, esetleg egy helyi kiadványban a település lakosságával, illetve az idegenforgalom résztvevőivel megismertetni! Egy szakmailag megfelelően összeállított egyedi tájérték kataszter segítségével a tájértékek állapota megőrizhető vagy javítható, a településen élők identitását növeli és idegenforgalmi vonzerővel is bírhat.

Élővilág

A vizsgált terület növényföldrajzilag a pannóniai flóratartomány (*Pannonicum*) dunántúli-középhegységi flóraidékének (*Bakonyicum*) déli területeihez, a balatoni flórajáráshoz (*Balatonicum*) tartozik. A flórajárára a táblás mészkő- és dolomithegységek jellemzők, ahol a csapadékosabb klíma hatására a magasabb tengerszint feletti területeken vagy azonálisan az északi lejtőkön már alacsonyabban is viszonylag nagy kiterjedésű gyertyános-tölgyesek és bükkösök terülnek el, ugyanakkor már erősebb a szubmediterrán hatás és számos ilyen elterjedésű flóraelem, köztük örökzöld fajok is előfordulnak.

A Keszthelyi-hegység – a Balaton-felvidék flórajárás nyugati részeként – a csaknem teljesen egységesen triász-dolomit alapköze miatt sajátosan egységes természetes kistáj. Növényföldrajzi érdekessége a középhegység nyugati részeként is érdeklődésre tarthat igényt, déli szubmeridionális flóraelemekben való gazdagságával a magyarországi flóra egyik jellemző vonása követhető itt nyomon.

A kistáj növényzetét kettősség jellemzi. A magasabb tetőkön, északias oldalakban, völgyekben a 19. században még bükkösök uralkodtak. Mára a bükkösök helyét részben bükkelegyes származékerdők, telepített faállományok vették át. Jelentős a különféle, elsősorban gyertyános-tölgyes jellegű üde erdők kiterjedése. Jellegzetesek a hegységben a meredek oldalakban, sziklás talajon előforduló bükkös sziklaerdők.

A déli oldalakat, a hegység déli részének nagyobb részét fényben gazdag, szárazabb tölgyesek uralják. A csertölgy a mélyebb talajú részeken kocsánytalan tölgygyel, a sekélyebb talajokon molyhos tölgygyel és virágos kőrissel alkot erdőket. A legsekélyebb talajokon erdő – szárazgyep mozaikok (bokorerdőket) találhatóak, ahol a gyepes komponens a dolomiton kialakuló jellegzetes sziklás gyepek (sziklafüves lejtősztyepek, dolomit sziklagyepek) alkotják. A korábbi tájhasználat a sekély, dolomitos talajon sokfelé okozta az erdőtakaró pusztulását, ezt a 20. században elsősorban feketefenyővel pótolták, így a hegységben sokfelé találunk telepített fenyveseket.

A kistáj gazdag sziklagyepi és száraz erdei flórával rendelkezik (szőke oroszlánfog – *Leontodon incanus*, magyar gurgolya – *Seseli leucospermum*, deres csenkesz – *Festuca pallens*, gombos varjúkőröm – *Phyteuma orbiculare*, illetve bajuszoskásafű – *Piptatherum virescens*, bársonyos tüdőfű – *Pulmonaria mollis*, fekete zászpa – *Veratrum nigrum*). Jelentős a szubmediterrán elterjedésű fajok (bokros koronafűt – *Hippocrepis emerus*, szúrós csodabogyó – *Ruscus aculeatus*, piritógyökér – *Tamus communis*) fajok száma és kiemelés érdemelnek a sziklaerdők fajai is (cifra kankalin – *Primula auricula*, fehér sás – *Carex alba*, tarka nádtippán – *Calamagrostis varia*, lila csenkesz – *Festuca amethystina*). Növényföldrajzi érdekesség a délkelet-európai erdőkre jellemző keleti zergevirág (*Doronicum orientale*) (Balatonederics).

Gyakori élőhelyek: L1, L2a, K5, K2; közepesen gyakori élőhelyek: M1, H2, G2, LY3, LY2, LY4, RC; ritka élőhelyek: H1, H4, H3a, K1a, P45, D1, D2, B2, B5, B1a, OB, RB. Fajszaám: 1000–1200; védett fajok száma: 80–100; özönfajok: bálványfa (*Ailanthus altissima*) 3, aranyvessző-fajok (*Solidago* spp.) 1, akác (*Robinia pseudoacacia*) 2.

Állatföldrajzi besorolás szerint a terület az Illír-vidék (*Illyricum*) fauna körzet Somogyi- és Zalai-dombvidék (*Praeillyricum*) faunajárásába tartozik. A változatos növénytakaró igen gazdag faj és egyedszámú állatvilágnak biztosít élőhelyet. Zala megye erdeiben a szarvas, őz, vaddisznó, róka nagyszámú példánya él, a terület vadászatáról is híres. A rétek, kaszálók lepkefaunája 1500 faj körüli, közöttük nemzetközileg is védett fajok vannak, mint a vérfüboaglárka és a sötétaljú boglárka. A patakok mentén értékes tegzes, és védett szitakötőfajok élnek. A vizekben védett halfajok találhatóak, mint a kövicsík, a vágócsík, a fürge cselle, és itt él 12 békafaj és 4 kétéltű faj számos egyede. A madárvilág is változatosan képviselteti magát, az apró erdőlakók közül a haris, a ragadozók közül a darázsölyv, a gyöngybagoly és a kuvik külön is kiemelhető. Többféle fészkel a fokozottan védett holló és megfigyelhető a területen a barna kánya is. A bükkösök impozáns madara a fekete harkály, az erdőszélek bokros területein búbos banka fészkel.

Élővilágvédelmi konfliktus

Vállus esetében a településfejlesztés egyik legnagyobb akadályozó tényezője a természetvédelmi oltalom alatt álló területek (Natura 2000) területek kiterjedése. Tájhasználati konfliktusok, melyek az élővilágot érik, érhetik, illetve terhelik:

- illegális hulladéklerakás a külterület egyes pontjain, elsősorban a településszéleken, a bel- külterületi határ közelében, gépjárművel könnyen

elérhető helyeken; a hulladék fajtája többféle, elsősorban lakossági, zöld és építési hulladék található

- bel- és külterületi zúzalékolt- és földutak kiporzása a forgalom során
- közút zaj- és légerhelése
- a közúti forgalom és az elektromos légvezetékek veszélye az állatvilágra (elütés, madárpusztulás stb.)
- tájidegen fafajokkal való erdőtelepítés és/vagy -felújítás
- özönfajok (fehér akác, bálványfa) terjedése a teljes közigazgatási területen (kül- és belterület egyaránt)
- legelők, gyepterületek becserjésedése, beerdősülése.

Erdők állapota

Az erdőgazdasági tájhasznosítás a térségben domináns szerepű. Vállus közigazgatási területének 83,6%-át, azaz csaknem 1822 hektárt erdők borítanak. A vizsgált területen és környezetében lévő erdők a Keszthelyi-hegységet összefüggően fedő több ezer hektáros erdő részei, annak É-i szegélye menti peremterületen található. A közeli területeken jobbra karsztbokorerdők, molyhos tölgyesek, cseres-tölgyesek és telepített feketefenyves erdőállományok található. A térségben erőteljesen terjed hazánk egyik legagresszívabb adventív növénye, a Távols-Keletről származó bálványfa (*Ailanthus altissima*), mely gyakori faj valamint a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*). Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 37/2009. évi törvény szerint az erdőterület termelésből való kivonása csak az erdészeti hatóság engedélye alapján lehetséges. A természeti adottságok és a védettség (Nemzeti Park, Natura 2000) miatt a település közigazgatási területén lévő erdőterület elsődleges rendeltetése: védelmi. Vállus település erdőterületeinek térképi ábrázolása a következő (forrás: erdoterkep.nebih.gov.hu):

Jelmagyarázat:

piros poligon Település közigazgatási területének határa
halványsárga vonal Erdőtaghatárok

4.2.7. ÉPÍTETT KÖRNYEZET

TELEPÜLÉS SZERKEZETE, A HELYI SAJÁTOSSÁGOK VIZSGÁLATA

A település lakóterülete jellemzően egyutcás kialakítású. A belterület zömében falusias lakóterület., amely a 65,1009 ha területével a település területének 3%-át foglalja el. A Csetény pataktól északra lévő lakóterület szerkezetileg kissé elkülönül a falu többi részétől. A mezőgazdasági művelésre alkalmas területek a település északi részén találhatóak. A község déli területeit erdő borítja.

A település belterületén falusias lakóterületen - a jellemzően hosszú-keskeny telkeken - az utcafronti beépítés a jellemző, alacsony beépítettséggel, általában földszintes kialakítással, néhány esetben tetőtérbeépítéssel. A gazdasági épületek a lakóházak vonalában a telkek hátsó részén vannak.

A belterület nyugati részén egy új feltáró utat alakítunk ki. Ez lehetőséget biztosít új lakótelkek kialakítására és a tervezett üdülőterületek létrehozására.

Általánosságban elmondható, hogy a településen az építmények (lakóházak, szolgáltató létesítmények) arculata a falusias történeti településrészen hagyományos, funkcionak megfelelő egységes építészeti kialakítású, míg az új beépítésű lakóterületeken eltérő, de modernebb stílusjegyek dominálnak. Néhány helyen hiányos még a járdák, gyalogutak kiépítettsége, így nem megoldott az elválasztott forgalmi rend sem.

A művi értékvédelem egyéb elemei:

A településen történeti kert és védett temető nem található. Történeti táj és műemléki jelentőségű terület nem érinti a települést.

Régészeti lelőhelyek

Vállus településen az alábbi régészeti lelőhelyek találhatóak:

- 12302 Büdöskút-pusztá Keleti Hallstatt-kultúra
A lelet 1881-ben bukkant fel, bronzkorvégi-koravaskori edényben rejtett bronztárgyakat tartalmazott. A lelet a Vas megyei régiségtárba került.
- 12303 Pusztatemető római-kori villa, középkori kő-ház
A terület a múlt század végétől ismert lelőhely, római-kori és XII-XIII. századi Árpád-kori épületmaradványok találhatóak. Ez a település volt az első "Válus" néven említett falu 1121-ből.
- 12304 Hamudomb római-kori
A terület 1957. óta ismert, szétszórt épületmaradványokat találtak.
- 12305 Belterület népvándorlás és késő avar kori leletek
A terület ásatását Darnay Kálmán kezdte meg 1926-ban, majd további ásatásokra került sor 1957-ben, melynek során Korvig Ilona leletmentő munkáját azzal a megállapítással zárta, hogy a talaj lepusztulása miatt a sírok zöme már korábban megsemmisült.
- 12306 Vállusszentmiklósi völgy középkori kolostor
Szent Miklós tiszteletére szentelt pálos kolostor romjai a földfelszínig romolva. Első említése 1429-ből származik.
- 12307 Alsócsetényi murvabánya római kori
- 12308 Törpevízmű területe középkori leletek
A XIV. századra tehető lelet. Dokumentáció a keszthelyi Balatoni Múzeumban.

A településen a régészeti lelőhelyek feltáratlanok, egyik sem kutatott vagy jelen állapotában bemutatható lelőhely. A lelőhelyek közül egy esik beépített területre, a katolikus templom környékén a 12305 nyilvántartási szám alatti népvándorlás- kori sírokat talált Darnay

Kálmán 1924-ben. A leletmentő ásatás 1957-ben megtörtént, a leletek a keszthelyi Balatoni Múzeumba kerültek.

A régészeti emlékek valós értékét feltárások hiányában nem lehet egyértelműen meghatározni. Örökségi és tudományos szempontból is jelentősebbnek tűnnek a római kori és középkori épületmaradványok. A hegység völgyében, nem a Balaton felől megközelíthető területen fekvő épületek vizsgálata tudományos szempontból is hozhat érdekes eredményeket.

Mindenképpen a legjelentősebb régészeti emlék a Szent Miklós tiszteletére emelt pálos kolostor, melynek örökségi értékén túl turisztikai bemutatási lehetősége is megvan. A mai Zala megye területén pálos kolostormaradvány még sem feltárva, sem bemutatva nincsen. A jelentős túraútvonalon, a Balaton közelében fekvő kolostorrom erre alkalmas lenne.

4.2.7. TÁJVÉDELMI ÁLLAPOT

A település északkeleti és északnyugati részén található összefüggő gyepes területeket az Országos Területrendezési Terv-ről szóló 2003. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: OTvT) ill. a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve, térségi jelentőségű tájképvédelmi terület (T-1) övezetbe sorolja.

A község legértékesebb adottságának a fekvését lehet tekinteni. Középhegységi jellegű tájban fekszik, legnagyobb részét, területének 85%-át a Keszthelyi-hegység dolomitján és mészkövén kialakult erdőségek borítják.

A település gazdag helyi táji- és természeti értékekben. Vállus területén található természeti értékek közül kiemelkedő a Szent Miklós forrás, a Büdös kút és a Csetény-patak. A település területén értékes magaskórós gyeptársulások találhatóak. A település magaspontjain kilátóhelyek találhatóak, melyekről a legszebb kilátás északi irányból a Tátikára, a kivezető úton pedig a Kő-orra tárul fel. Vállus táji értékeit a helyi és az országos turista útvonalak is érintik.

Vállus Község közigazgatási területén egy műemléki védettségű épület található: a település római katolikus temploma a település központjában. A műemlék templom szabadon álló, egyhajós, félköríves szentélyzáródású, K-i homlokzati tornyos templom, a szentély felől kontyolt nyeregtetővel. Tornyát falazott kősisak fedi. Csehsüveg boltozatos hajó, a szentélyfej negyedgömb boltozatú, a hajó bejárati oldalán karzat. Falképek: eltakarva a szentélyben, 19. század. Berendezés: jellemzően 19. század. A templom 1836-ban épült klasszicizáló, késő barokk stílusban.

A tájak karakterének fontos összetevői az egyedi tájértékek. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 6. § (3) (4) és (5) bekezdése értelmében egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző olyan természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van, de nem állnak műemléki vagy természetvédelmi oltalom alatt. A tájérték környezetével együtt védendő.

Vállus Község közigazgatási területén több egyedi tájérték is fellelhető. A terv készítői javaslatot tettek tájérték kataszter felállítására ezen értékek védelme érdekében.

4.3. A TERVEZÉSI TERÜLETEN FENNÁLLÓ KÖRNYEZETI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK LEÍRÁSA ÉS MINDEZEK VÁRHATÓ ALAKULÁSA, HA A TERV NEM VALÓSULNA MEG

Vállus esetében a környezeti konfliktusok a következő elemek esetében áll fenn az alábbi módon:

- Közlekedés zajterhelése:
 - a településen É-D irányban átvezető út kis forgalmú ugyan, de jelentős erdészeti szállítóút és a település hagyományos beépítése (szűk keresztmetszet, kis ívű kanyar stb.) miatt fejlesztésre nem alkalmas, a 20 tonnás faanyagszállító

kamionok rezgése a meglévő épületeket és a járda hiánya miatt emberéletpont veszélyeztet

- Természetvédelem:
a település több mint 80%-a erdőterület, illetve védett terület (Balaton-felvidéki Nemzeti Park, Natura 2000 és Ökológiai Hálózat magterület), ezért a fejlesztések csak korlátozottan tervezhetők

A bemutatott konfliktusok közül kiemelésre érdemes a védett területek természetvédelmi érdekeket előtérbe helyező kezelése. A tervezett módosítások nélkül a település megtartó ereje romolhat, a csökkenő bevételek és gazdasági visszaesés mellett a környezet védelme egyre nehezebben lesz megvalósítható. A lakosság elvándorlásával és elszegényedésével a környezetterhelés és ellenőrizetlen kibocsátások emelkedése várható.

4.4. A TERV MEGVALÓSULÁSÁVAL KÖZVETLENÜL VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK

A településrendezés során tervezett változások jelentős része falusias és üdülőházas, hétvégi házas üdülőterületek, zöldterület kialakítását érint valamint közlekedési fejlesztésekhez (elkerülőút) köthető.

4.4.1. TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK KÖZVETLEN IGÉNYBEVÉTELE, VAGY KÖRNYEZETTERHELÉS

Az új tervezett területhasználati funkciók megjelenésével az alábbi környezet-igénybevételek, hatótényezők léphetnek fel módosítási területenként:

2.1.) Úthálózat fejlesztése:

A Balaton Törvényben javasolt kerékpárutat a 032/2, 038, 039, 036/1 és 036/2 hrsz-ú – jelenleg az erdészet által használt úton – jelöljük ki. Egyidejűleg a település keleti belterületi határa mentén egy új elkerülő utat kívánunk építeni. Ez a kiszolgáló út azért is roppant fontos, mert így az erdészet nagy tömegű szállító járművei elkerülhetik a község központját, nagymértékben csökkentve a balesetveszélyt, a zaj és rezgés károkat.

Kerékpárút: meglévő nyomvonalon (rosszabb minőségű, erdészeti használatú aszfaltozott út) kerül kijelölésre, külön kiépítést nem igényel. Környezeti terhelés csupán a kerékpáros forgalom következtében várható (emberi zaj, esetleg szemetelés), de ez egyre kevésbé jellemző hazánkban, ugyanis a kerékpározók többsége környezettudatos, nem szemetel, nem hangoskodik. Az erdészeti gazdasági forgalom jelenleg is fennáll, a kerékpározók létszámának növekedésével az emberi forgalom erősödik, növekszik, de a környezet számára elviselhető mértékben.

Elkerülő út: a lakó- és üdülőterületi fejlesztés mellett a településrendezés egyik legnagyobb jelentőségű fejlesztése, ami a településközpontot védi meg a közlekedési terheléstől és a nyomvonalat a belterület K-i szélébe helyezi át csaknem 700 m hosszúságú nyomvonalon. A tervezett út Natura 2000 védettségű erdőterület szélén halad, de nem érinti a védett területet. A nyomvonal területén a Rákóczi utca K-i oldalán található ingatlanok hátsó kertjei található, melyeket többségében gyepeként kezelnek, de az elhanyagolt, nem kezelt ingatlanokon a szomszédos erdő fa- és cserjefajai terjednek és helyenként nagyobb, akár több száz m²-es foltokat alkotnak (elsősorban a nyomvonal É-i harmadában). A nyomvonal kialakítása tehát nagyobb mennyiségű fakivágással jár és az erdőszegélyt módosítja. Az építés során a biológiailag aktív felület az út tervezett burkolt felületén megszűnik és a meredekség miatt nagyobb területen várhatók feltöltés- és bevágásrészsík kialakítása, illetve a vízelvezetés megoldása miatt árkok, átereszek építése válik szükségessé. Az építés zaj, lég- és portterhelése a közvetlenül szomszédos Natura 2000 erdőterület élővilágát terheli és a várható kis forgalom környezetterhelése is érinti

a védett erdőterületet, de ez a várható kis forgalom miatt kisebb terhelést jelent, mint az építési igénybevétel.

A nyomvonal területén jelenleg a következő két élőhely található az Á–NÉR (Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer) szerint: U3 (Falvak) és a belterületi ingatlanokon a szomszédos erdő felől spontán megtelepedett RC (Keményfás jellegtelen vagy telepített egyéb erdők). Előbbi Németh–Seregélyes-féle természetességi értéje: „1” (a természetes állapot teljesen leromlott, az eredeti vegetáció nem ismerhető fel, gyakorlatilag csak gyomok és jellegtelen fajok fordulnak elő), utóbbinak „2” (a természetes állapot erősen leromlott, az eredeti társulás csak nyomokban van meg, domináns elemei szórványosan, nem jellemző arányban fordulnak elő, tömegesek a gyomjellegű növények). A tervezett fejlesztés során az út nyomvonalán és közvetlen környezetében az élőhelyek U11-gyé (Út- és vasúthálózat) változnak és a Németh-seregélyes-féle természetességi érték „1”-re változik illetve marad.

A fentieket összefoglalva: az út építése nagyobb mértékben, üzemeltetése csupán kis mértékben, elviselhetően terheli a szomszédos Natura 2000 védettségű erdőterületeket. Az útépítés Natura 2000 terület igénybevételével nem jár, nem Natura 2000 területen valósul meg, de azzal közvetlenül szomszédos lesz. A védett területek védelmi célkitűzéseit azonban nem befolyásolja, a védett értékek fenntartása továbbra is biztosítható.

2.2.) Lakóterület fejlesztése:

A lakóterület északi szélén a 123/1-10 hrsz-u területen „falusias lakóterület” besorolású lakóterületet jelölünk ki. A jelenleg egyoldalas beépítést megváltoztatva kialakul a községkapu.

A 122 hrsz.-u és a 114/2 hrsz.-u utat 12 m szabályozási szélességgel kiszolgáló úttá szélesítjük, így lehetőség nyílik a nyugati belterületi ingatlanok feltáráására.

A lakóterület esetében nő a vízfogyasztás, ezzel párhuzamosan a szennyvízkibocsátás, a burkolt felületek arányának növekedésével a felszíni vízvezető rendszer terhelési is nőni fog, valamint nő a hulladéktermelés. A lakossági korszerű fűtőberendezések beépítésével a környezeti levegő terhelése csak kisebb mértékben változik a fűtési szezonban.

A tervezett lakóterületén jelenleg a következő élőhely található az Á–NÉR (Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer) szerint: T1 (Egyéves, nagyüzemi szántóföldi kultúrák), melynek Németh–Seregélyes-féle természetességi értéje: „1” (a természetes állapot teljesen leromlott, az eredeti vegetáció nem ismerhető fel, gyakorlatilag csak gyomok és jellegtelen fajok fordulnak elő). A tervezett fejlesztés során a lakóterületen a T1 élőhely U3-má (Falvak) változik és a Németh–Seregélyes-féle természetességi érték változatlan marad („1”).

Épített környezetre gyakorolt hatás: a tervezett változtatás az épített környezetre vonatkozóan változást jelent. A terület közművesítése és nagyobb mértékű beépítése várható. Szabályozási előírásokkal csökkenthető és a lehető legkisebb mértékűre korlátozható a kedvezőtlen településkép kialakulása.

2.3.) Üdülőterület fejlesztése:

A 122 hrsz.-u út nyugati oldalán lévő lejtős területen szálloda és kemping elhelyezésére szolgáló „üdülőház” üdülőterületet jelölünk ki. A 144/2 hrsz.-u út nyugati oldala mellett az „üdülőház” üdülőterülettől délre- „hétvégi házas” üdülőterületet alakítunk ki.

A 033/3 hrsz.-u területen „üdülőház” üdülőterületet alakítunk ki.

Az üdülőterület esetében nő a településen a vízfogyasztás, ezzel párhuzamosan a szennyvízkibocsátás, a burkolt felületek arányának növekedésével a felszíni vízvezető rendszer terhelési is nőni fog, valamint nő a hulladéktermelés. A lakossági korszerű fűtőberendezések beépítésével a környezeti levegő terhelése csak kisebb mértékben változik a fűtési szezonban.

A tervezett üdülőterületén jelenleg a következő élőhely található az Á–NÉR (Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer) szerint: T1 (Egyéves, nagyüzemi szántóföldi kultúrák), melynek Németh–Seregélyes-féle természetességi értéje: „1” (a természetes állapot teljesen leromlott, az eredeti vegetáció nem ismerhető fel, gyakorlatilag csak gyomok és jellegtelen fajok

fordulnak elő). A tervezett fejlesztés során az üdülőterületen a T1 élőhely U3-má (Falvak) változik és a Németh–Seregélyes-féle természetességi érték változatlan marad („1”).

Épített környezetre gyakorolt hatás: a tervezett változtatás az épített környezetre vonatkozóan változást jelent. A terület közművesítése és beépítése várható. Szabályozási előírásokkal csökkenthető és a lehető legkisebb mértékűre korlátozható a kedvezőtlen településképp kialakulása.

2.4.) Idegenforgalmi-turisztikai fejlesztések:

A kerékpáros turizmus lehetőségeinek fejlesztését célozza – egyrészt az 1. pontban ismertetett kerékpáros útvonal megvalósítása – ezen túlmenően a 108/5 hrsz.-u területen egy részét kerékpáros állomás, pihenőhely elhelyezésére szánjuk.

Kerékpáros pihenő: jelentős környezetterhelést a fejlesztés nem okoz. A tervezett elkerülő út D-i oldali kanyarjának öblében kerül kialakításra, melyet jelenleg erdős terület borít. Ezt az erdős jelleget – minimális fakivágással – javasolt megőrizni.

Büdöskút: meglévő épületekkel, infrastruktúrával (közművek is) rendelkező terület, melynek jelentős fejlesztése nem várható. A büdöskúti fejlesztési területen egy jó állapotú, a körülötte fekvő közel egyhektáros réttel együtt erdős környezetbe ágyazva egy vadászház található, kissé távolabb egy gazdasági épület áll. A vadászház melletti rét több gyalogos túraútvonal és a Keszthelyi-hegységet átszelő kerékpáros útvonal csatlakozási pontjában fekszik, így pihenőhelyként is funkcionál (padok, asztalok, tájékoztató táblák stb.)

A fejlesztési területen lévő élőhelyek Á–NÉR osztályozás szerinti élőhelyei és Németh–Seregélyes-féle természetességi értékei változatlanul megmaradnak.

2.5.) Zöldterület fejlesztése:

A 94. hrsz-ú területen közparkot, a 019/3 hrsz-ú területen közpark besorolással játszótérrel alakítanak ki.

Jelentős környezetterhelést a fejlesztés nem okoz. Az ingatlanrészt jelenleg is erdős-fás növényzet borítja. Nagy mennyiségű fakivágást a zöldterülettelé alakítás nem indukál (azonban a használhatóság miatt kis mértékben várható). A terület erdős-fás jellege, Á–NÉR osztályozás szerinti élőhelye és Németh–Seregélyes-féle természetességi értéke változatlanul megmarad.

2.6.) Intézmény fejlesztés:

A kultúrház körüli 94 hrsz-u területen községközpont kialakítását tervezzük.

Jelentős környezetterhelést a fejlesztés nem okoz.

2.7.) Gazdaság fejlesztés:

A 010/1-6 hrsz-u területen Gksz besorolással gazdasági területet jelölünk ki.

A gazdasági terület kialakításával a levegőterhelés, szennyvízterhelés, hulladékképződés és zajterhelés esetében a már fennálló környezetterhelés nem változik érdemben, a vonatkozó terhelési határértékekben nincs különbség a két (korábbi és tervezett) területhasználat között. Az egyes tevékenységek engedélyeztetésénél vizsgálni, illetve ellenőrizni kell, hogy a tevékenység ne okozhasson határérték feletti terheléseket, illetve az egyes létesítményeket úgy kell kialakítani, hogy a felszíni és felszín alatti közeg semmilyen körülmények között se szennyeződhessen el.

A környezetterhelés szempontjából előnyös, hogy nem új, hanem már meglévő telephelyen kerül kialakításra a gazdasági fejlesztés. Az infrastruktúra (út, közművek) rendelkezésre áll, így azok fejlesztése (ezzel együtt nagyobb környezetterhelés) nem várható.

További előny, hogy a tervezett gazdasági terület mind a település belterületétől, mind a tájképi és tájökológiai jelentőségű Natura 2000 védettségű és magterületektől távol helyezkedik el.

2.8.) Közművek fejlesztése:

Az új lakóutakon a víz, villany, szennyvízcsatorna hálózatot az igényeknek megfelelően ki kell építeni. A csapadékvíz nyílt árokban a befogadó Csetényi patakba vezethető. A lakóterület délnyugati irányba ferdén átszelő 20 kV-os elektromos vezeték a kialakítandó új lakóutakra kell áthelyezni. A jelenleg üzemelő szennyvíztisztító elavult, a megnövekedő igényeket nem tudja kielégíteni, ezért a korszerűsítése és bővítése szükséges. A Rákóczi utca betonozott nyílt, csapadékvíz-elvezető árka helyén északról délre haladva a jobb oldalon zárt csapadékvíz-elvezető csatornát készítünk, így lehetőség nyílik arra, hogy a bal oldalon nyílt árok, szabványos járda készüljön, ill. az utat szélesítsük.

A bemutatott közműfejlesztések mindegyike a környezetterhelés csökkentését szolgálja, illetve környezetvédelmi okokból kerülnek megvalósításra. A fejlesztések kiépítése esetén minimális, elviselhető terhelés jelentkezik a közműnyomvonalak és telephelyek területén, de a kivitelezés során ezek megszűnnek, illetve az eredeti állapot könnyen helyreállítható (nyomvonalak gyepesítése). Biológiai aktív felület csupán a nyílt vízvezető árkok nyomvonalán szűnik meg.

4.4.2. A MÓDOSÍTÁS KÖVETKEZTÉBEN FELLÉPŐ TÁRSADALMI, GAZDASÁGI FOLYAMATOK, AMELYEK KÖZVETETT MÓDON KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNNYEL JÁRhatnak

A fejlesztések a zsáktelepülés Vállus bekapcsolását szolgálják a Balaton-felvidék közlekedési és turizmus rendszerébe, illetve a településen élők és anyagi értékek védelmét szolgálják az elkerülő út kialakítása által. A fejlesztések következtében javul a település kerékpáros megközelítése (D felől is), számos idegenforgalmi fejlesztés történik (kerékpáros pihenő, bányamúzeum, Büdöskút stb.), a települést üdülésre használók számára üdülőterület kialakítása válik lehetővé, illetve megteremtődik a feltétel minden fejlesztés infrastrukturális ellátására.

A fejlesztésekkel nem csupán a település meglévő lakosságának megtartása érhető el, hanem kis mértékű növekedés is várható amellet, hogy a lakók életminősége is növekszik (főleg az elkerülő út kialakítása miatt) a természeti értékek és vonzerők minőségi csorbulás nélküli megtartása mellett.

4.5. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA ESETÉN VÁRható, A KÖRNYEZETET ÉRő HATÁSOK, KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ELőREJELZÉSE

A 4.4.1. fejezetben bemutatásra kerültek a tervezett módosítások következtében fellépő igénybevételek és terhelések. Az alábbiakban a módosítások jellege szerint foglaljuk össze a várható hatásokat.

Falusias lakóterület, illetve üdülőházas és hétvégiházias üdülőterület kialakítása

Érintett fejlesztési helyszín: 2.2 és 2.3.

Levegőminőség változás: a fűtési igények és melegvíz ellátás kielégítése érdekében várhatóan 4–25 kW hőteljesítményű gázkazánok telepítése várható. A kazánok száma lakóépületenként 1-1 db, így az egy kéményen jelentkező hőteljesítmény várhatóan nem haladhatja a 140 kW-ot, így pontforrás működési engedély megkérésére valószínűleg nem lesz szükség. Ezen pontforrások esetében kibocsátási határérték nincs meghatározva, a források üzemeltetése nem bejelentés köteles. A várható levegőminőség-változások elenyésző mértékűek.

Talajterhelés: Ingatlanonként a várható lakóépületek építése során mintegy 50–150 m³ talaj átmozgatása, kitermelése szükséges. Várhatóan a kiszállításra kerülő talajmennyiség alacsony lesz, tekintettel az építési ingatlanokon belüli terepkiegyenlítésre. A lakóépületek üzemeltetése további talaj-igénybevétellel nem jár. A beavatkozás mértéke elviselhető.

Vizek terhelése: A tervezett létesítmény(ek) vízellátása a települési ivóvízhálózatról biztosítható, a kommunális vízigények bővülése a település összes vízigényéhez képest csak 1% alatti, azaz csekély mértékű. A vízfelhasználás révén kommunális szennyvíz keletkezik. A kommunális szennyvizet a települési szennyvízhálózat fogadni tudja. Tekintettel a terület szennyeződés-érzékenységre, új lakóépület létesítése esetén kötelező a közcsontra való rákötés. Az építmények tetőszerkezetéről a tiszta csapadékvizek közvetlenül a csapadékvíz elvezető rendszerbe juttathatók.

Hulladék-kibocsátás: A lakóépületek esetében az ingatlanhasználó köteles a közszolgáltatás igénybevételére. A lakóépületeknél a kommunális és lom hulladékon kívül csomagolási és biológiailag bontható hulladékok képződése várható, melyeket a közszolgáltató rendszeres gyűjtőjáráttal gyűjt be. Ezen módon a keletkező hulladékok környezetszennyezést kizáró módon gyűjthetők és kezelhetők. A hatás semleges.

Környezeti zajterhelés: Falusias lakóépületek és üdülőházak, hétfégi házas üdülőterület esetében jelentős zajterheléssel nem kell számolni.

Útfejlesztés

Érintett helyszínek: 2.1.

A településtől D-re tervezett kerékpárút fejlesztése meglévő erdészeti úton történik, így jelentős hatás nem feltételezhető. A továbbiakban csupán a települést K-ről tervezett elkerülő út építésének és üzemelésének hatásait elemezzük.

Várható hatótényezők:

- talaj-igénybevétel,
- talajélet megsemmisülése, biológiailag aktív felület nullára csökken,
- a hegyoldalról lefolyó csapadékvizek áramlási viszonyai megváltoznak, csapadékvíz összegyűjtés és elvezetés szakszerű tervezése és üzemeltetése
- építési hulladék termelése,
- üzemelés során:
 - közlekedő járművek kipufogó gázainak légterhelése,
 - porterhelés,
 - zajterhelés
 - elütött állatok
 - síkosság mentesítés (csak zúzalékkal, só nélkül)

A várható hatások mértékét környezetvédelmi engedélyeztetési eljárás keretében előzetes vizsgálati, vagy hatásvizsgálati eljárás keretében kell pontosan vizsgálni.

Gazdasági terület kijelölése

Érintett helyszínek: 2.7.

A létesítmények fűtése és melegvíz-ellátása járhat levegőterheléssel. A várható hőigények kiszolgálására a telepítésre kerülő kazánok teljesítménye kisebb, mint 140 kW, így a várható levegőterhelés csekély mértékű. A kiszolgáló forgalom kisebb nem számottevő intenzitása mellett a kapcsolódó közlekedés levegőterhelése ugyancsak kisebb mértékű. A várható tevékenységek nem járnak jelentős mértékű légszennyezőanyag kibocsátással, technológiai pontforrások telepítése csak kisebb számban várható.

Vízigénybevétel a szociális vízfogyasztás, takarítás célú vízfelhasználás, ennek mértéke a maximálisan 50–100 m³/d körül becsülhető. Technológiai jellegű vízfelhasználás nem várható. Ezen esetekben a képződő technológiai szennyvizek helyben történő gyűjtése, kezelése szükséges. A jelentkező vízigényeket a települési vízellátó rendszer nagy biztonsággal

szolgáltatni tudja. A keletkező szennyvíz is ennek függvényében települési szennyvíz, mértékadó mennyisége 50–100 m³/d körül várható maximálisan.

Talaj-igénybevétel csak az esetleges építés alatt várható, amikor is az alapozáshoz a felső talajréteget kell eltávolítani, illetve a megfelelő alaptestet ki kell emelni. A humuszban gazdag felső talajréteget építést követően vissza kell teríteni. A 400 m²-t meghaladó alapozási munkák esetében humuszmentési terv készítése szükséges. Az építést követően további talaj-igénybevétel már nem várható.

A területhasználatból eredően a területen kommunális és termelési hulladékok képződésével kell számolni. Az ingatlanhasználóknak a kommunális hulladékok gyűjtésére a közszolgáltatóval kell szerződést kötniük. Speciális kezelést igénylő termelési hulladékok esetében a hulladékok előírások szerinti elkülönített gyűjtése szükséges és megfelelő jogosultságokkal rendelkező vállalkozások igénybevételével biztosítani kell a hulladékok hasznosítását, ártalmatlanítását. További önálló hulladékáramot jelent a zöldterület fenntartásból kikerülő biológiailag bontható hulladék, ennek szakszerű szállítására és kezelésére ugyancsak a közszolgáltatóval kell szerződést kötni.

Zajterhelést jelenthet a kiszolgáló forgalom, azonban ennek kisebb intenzitása miatt terhelése nagy valószínűséggel nem jelent érzékelhető többletterhelést.

Közmű-, zöldterület-, intézményi- és idegenforgalmi fejlesztések

Érintett helyszínek: 2.4, 2.5, 2.6 és 2.8.

Környezeti szempontból nem releváns vagy csupán kisebb jelentőségű, a tájképben többnyire nem vagy nem jelentős módon megjelenő fejlesztések. A területek ökológiai állapota általában változatlan marad, a biológiai aktivitás sem változik. A közműfejlesztések a település környezeti terhelésének minimalizálását szolgálják.

Összefoglalóan a tervezett módosítások jelentős mértékű környezeti hatásokkal várhatóan nem járnak, a várható hatások lokális jellegűek, a hatásterületek nem terjednek túl a módosítással érintett ingatlanokon.

Intenzívebb területhasznált esetében javasolt a lakóövezetek és természetvédelmi oltalom alatt álló területek irányába javasolt védő növénytelepítés mind a levegőterhelés, mind a zajterhelés mérséklése érdekében.

5. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE, MONITORINGOZÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

Az előző fejezetekben bemutatottak alapján a terv megvalósítása nem jár jelentős környezeti hatásokkal, figyelembe véve, hogy a tervezett módosítások jelentős része a már kialakult területhasználatok megjelenítését szolgálja. A tervezett módosítások közlekedési területek (kerékpárút, belterületet K-ről elkerülő út), újabb falusias lakóterületek, valamint üdülőházas és hétvégi házas üdülőterületek kialakítását szolgálja. Ezen területfejlesztések nem koncentrált formában jelennek meg, így a terhelések sem koncentrálnak, illetve a várható terhelések igen alacsony szintűek, kisebb mértékűek, azaz nem érik el a jelentős hatások mértékét.

Körültekintő tervezéssel és üzemeltetéssel a várható hatások még tovább mérsékelhetők. A telepítés/tervezés szempontjából környezeti elemenként az alábbi szabályozás betartását tartjuk kiemelten fontosnak, tekintettel a település területén fennálló korlátozásokra.

5.1. A VÁRHATÓ HATÁSOK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN JAVASOLT INTÉZKEDÉSEK

A módosítással érintett területeken tervezett légszennyező tevékenységek szabályozása

Helyszín	Környezetvédelmi jellegű megállapítások
2.1.) Úthálózat fejlesztése	A tervezett módosítás következtében nem várható nagyobb mértékű levegőterhelés, azonban a terhelés kibocsátási helyszíne (az út nyomvonala) a település belterületének K-i szegélyébe tevődik át, erdőszéli területre, ezzel együtt védett természeti terület közelébe. A kis forgalom és a már meglévő települési légtérterhelés következtében azonban jelentős változás vagy a természeti állapot megváltozása nem feltételezhető.
2.2.) Lakóterület fejlesztése 2.3.) Üdülőterület fejlesztése 2.4.) Idegenforgalmi-turisztikai fejlesztések	Légszennyező pontforrás csak levegőminőség-védelmi engedély birtokában létesíthető és üzemeltethető, valamint, ha a fűtést nagyobb, mint 140 kW bemenő hőteljesítményű kazánról kívánják megoldani, akkor azt bejelentés kötelezettség terheli, és szintén pontforrás működési engedély megszerzése szükséges a környezetvédelmi hatóságtól. A járási környezetvédelmi hatóság jár el a) a legfeljebb 500 kWth névleges bemenő hőteljesítményű, háztartási és közintézmény tüzelőberendezés forrásával, b) az összesen 140 kWth-nál kisebb névleges bemenő hőteljesítményű, nem az a) pont szerinti kizárólag füstgázt kibocsátó tüzelőberendezés forrásával, c) az egy háztartásban élő személy(ek) mindennapi szükségleteinek kielégítésére, otthona fenntartására szolgáló tevékenység és az ahhoz használt berendezés forrásával, d) a nem gazdálkodó szervezet által végzett tevékenység okozta bűzterheléssel, és e) a nem gazdálkodó szervezet által működtetett diffúz légszennyező forrással kapcsolatos levegőtisztaság-védelmi hatósági ügyben. A bűz kibocsátással járó tevékenység esetén környezeti hatásvizsgálat köteles vagy egységes környezethasználati engedély szükséges, illetve létesítmények esetében a bűzterhelőnek védelmi övezetet kell kialakítania. Az alkalmazott technológia meg kell, hogy feleljen az elérhető legjobb technikának .
2.5.) Zöldterület fejlesztése	A tervezett módosítás következtében nem várható nagyobb mértékű levegőterhelés.
2.6.) Intézmény fejlesztés	Légszennyező pontforrás csak levegőminőség-védelmi engedély birtokában létesíthető és üzemeltethető, valamint, ha a fűtést nagyobb, mint 140 kW bemenő hőteljesítményű kazánról kívánják megoldani, akkor azt bejelentés kötelezettség terheli, és szintén pontforrás működési engedély megszerzése szükséges a környezetvédelmi hatóságtól.
2.7.) Gazdaság fejlesztés	A járási környezetvédelmi hatóság jár el a) a legfeljebb 500 kWth névleges bemenő hőteljesítményű, háztartási és közintézmény tüzelőberendezés forrásával, b) az összesen 140 kWth-nál kisebb névleges bemenő hőteljesítményű, nem az a) pont szerinti kizárólag füstgázt kibocsátó tüzelőberendezés forrásával, c) az egy háztartásban élő személy(ek) mindennapi szükségleteinek kielégítésére, otthona fenntartására szolgáló tevékenység és az ahhoz használt berendezés forrásával, d) a nem gazdálkodó szervezet által végzett tevékenység okozta bűzterheléssel, és e) a nem gazdálkodó szervezet által működtetett diffúz légszennyező forrással kapcsolatos levegőtisztaság-védelmi hatósági ügyben. A bűz kibocsátással járó tevékenység esetén környezeti hatásvizsgálat köteles vagy egységes környezethasználati engedély szükséges, illetve létesítmények esetében a bűzterhelőnek védelmi övezetet kell kialakítania. Az alkalmazott technológia meg kell, hogy feleljen az elérhető legjobb technikának .
2.8.) Közművek fejlesztése	A tervezett módosítás következtében nem várható nagyobb mértékű levegőterhelés.

A módosítással érintett területeken tervezett talaj-igénybevétellel járó tevékenység szabályozása

Helyszín	Környezetvédelmi jellegű megállapítások
2.1.) Úthálózat fejlesztése	<p>Talajszennyező tevékenység végzése nem megengedett. A termőföldön folytatott mezőgazdasági tevékenységek, illetve beavatkozások, valamint a termőföld igénybevételével járó vagy arra hatást gyakorló beruházások és tevékenységek esetén talajvédelmi terv készítése szükséges a következő esetekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) a savanyú, a szikes és a homoktalajok javításához, b) a mezőgazdasági célú tereprendezéshez, c) szőlő, gyümölcs, bogyós gyümölcs, illetve – ha jogszabály úgy rendelkezik – egyéb ültetvények telepítéséhez, d) a talajszint végleges megváltoztatásával járó, beruházásnak nem minősülő 1000 m²-nél nagyobb terület nagyságú tevékenység, illetve 400 m²-t meghaladó területigényű beruházások megvalósítása során a humuszos termőréteg mentéséhez, e) a mezőgazdasági célú hasznosítást lehetővé tevő rekultivációhoz, újrahasznosításhoz, f) az öntözéshez, g) a hígtrágya termőföldön történő felhasználásához az állattartás során keletkező egyéb szerves trágya kivételével, h) a szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználásához, i) a mezőgazdasági területek vízrendezéséhez, j) a nem mezőgazdasági eredetű, nem veszélyes hulladékok termőföldön történő felhasználásához, k) az erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósításához. <p>A talajvédelmi tervet a Talajvédelmi hatóság bírálja el.</p>
2.2.) Lakóterület fejlesztése	Talajvédelmi szempontból nem releváns, talajszennyező tevékenység végzése nem megengedett.
2.3.) Üdülőtérület fejlesztése	Talajvédelmi szempontból nem releváns, talajszennyező tevékenység végzése nem megengedett.
2.4.) Idegenforgalmi-turisztikai fejlesztések	Talajvédelmi szempontból nem releváns, talajszennyező tevékenység végzése nem megengedett.
2.5.) Zöldterület fejlesztése	Talajvédelmi szempontból nem releváns, talajszennyező tevékenység végzése nem megengedett.
2.6.) Intézmény fejlesztés	Talajvédelmi szempontból nem releváns, talajszennyező tevékenység végzése nem megengedett.
2.7.) Gazdaság fejlesztés	Talajvédelmi szempontból nem releváns, talajszennyező tevékenység végzése nem megengedett.
2.8.) Közművek fejlesztése	<p>Talajszennyező tevékenység végzése nem megengedett. A termőföldön folytatott mezőgazdasági tevékenységek, illetve beavatkozások, valamint a termőföld igénybevételével járó vagy arra hatást gyakorló beruházások és tevékenységek esetén talajvédelmi terv készítése szükséges a következő esetekben:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) a savanyú, a szikes és a homoktalajok javításához, b) a mezőgazdasági célú tereprendezéshez, c) szőlő, gyümölcs, bogyós gyümölcs, illetve – ha jogszabály úgy rendelkezik – egyéb ültetvények telepítéséhez, d) a talajszint végleges megváltoztatásával járó, beruházásnak nem minősülő 1000 m²-nél nagyobb terület nagyságú tevékenység, illetve 400 m²-t meghaladó területigényű beruházások megvalósítása során a humuszos termőréteg mentéséhez, e) a mezőgazdasági célú hasznosítást lehetővé tevő rekultivációhoz, újrahasznosításhoz, f) az öntözéshez, g) a hígtrágya termőföldön történő felhasználásához az állattartás során keletkező egyéb szerves trágya kivételével,

	<p>h) a szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználásához, i) a mezőgazdasági területek vízrendezéséhez, j) a nem mezőgazdasági eredetű, nem veszélyes hulladékok termőföldön történő felhasználásához, k) az erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósításához. A talajvédelmi tervet a Talajvédelmi hatóság bírálja el.</p>
--	--

A módosítással érintett területeken tervezett víz-igénybevétellel és szennyezéssel járó tevékenység szabályozása

Helyszín	Környezetvédelmi jellegű megállapítások
2.1.) Úthálózat fejlesztése	A felszíni vizek lefolyásai viszonyai az eredetihez képest nem változhatnak. A nyomvonal összegyűjtött vizeinek szabályozott elvezetése szükséges.
2.2.) Lakóterület fejlesztése 2.3.) Üdülőterület fejlesztése 2.4.) Idegenforgalmi-turisztikai fejlesztések	Lakóterületfejlesztés, lakóépület létesítése csak a szennyvízcsatorna hálózat fejlesztésével együtt valósulhat meg, egyedi jelleggel a telepítési körülmények mérlegelése alapján zár szennyvízgyűjtő tartály telepítése engedélyezhető, valamint az esetlegesen szennyeződő csapadékvizek megfelelő tisztítása is szükséges. A szennyvízgyűjtő tartályok nyomáspróbázását minden esetben el kell végezni.
2.5.) Zöldterület fejlesztése	Vízvédelmi szempontból nem releváns.
2.6.) Intézmény fejlesztés 2.7.) Gazdaság fejlesztés	Épület, építmény létesítése csak a szennyvízcsatorna hálózat fejlesztésével együtt valósulhat meg, egyedi jelleggel a telepítési körülmények mérlegelése alapján zár szennyvízgyűjtő tartály telepítése engedélyezhető valamint az esetlegesen szennyeződő csapadékvizek megfelelő tisztítása is szükséges. A szennyvízgyűjtő tartályok nyomáspróbázását minden esetben el kell végezni.
2.8.) Közművek fejlesztése	A fejlesztés többek között a víz igénybevétel optimalizálását és a kisebb környezeti terhelést szolgálja, így a változtatások kifejezetten előnyösek.

A módosítással érintett területeken tervezett hulladékkezeléssel járó tevékenység szabályozása

Helyszín	Környezetvédelmi jellegű megállapítások
2.1.) Úthálózat fejlesztése	Hulladékgazdálkodási szempontból nem releváns.
2.2.) Lakóterület fejlesztése 2.3.) Üdülőterület fejlesztése 2.4.) Idegenforgalmi-turisztikai fejlesztések	A közszolgáltatás szerinti hulladékgyűjtést a területen biztosítani kell. Az ingatlanhasználó köteles gondoskodni a keletkező hulladékok jogszabály szerinti elszállításáról. Speciális kezelést igénylő hulladékok megfelelő gyűjtéséről és elszállíttatásáról az ingatlanhasználóknak kell gondoskodnia.
2.5.) Zöldterület fejlesztése	Hulladékgazdálkodási szempontból nem releváns.
2.6.) Intézmény fejlesztés 2.7.) Gazdaság fejlesztés	A közszolgáltatás szerinti hulladékgyűjtést a területen biztosítani kell. Az ingatlanhasználó köteles gondoskodni a keletkező hulladékok jogszabály szerinti elszállításáról. Speciális kezelést igénylő hulladékok megfelelő gyűjtéséről és elszállíttatásáról az ingatlanhasználóknak kell gondoskodnia. Veszélyes hulladékok gyűjtése csak környezetszennyezést kizáró módon zárt gyűjtőedényzet használatával lehetséges. Veszélyes hulladékot csak a szükséges kezelési engedélyekkel rendelkező kezelőnek lehet átadni illetve elszállítani.
2.8.) Közművek fejlesztése	Hulladékgazdálkodási szempontból nem releváns.

A módosítással érintett területeken tervezett zajos tevékenységek szabályozása

Helyszín	Környezetvédelmi jellegű megállapítások
2.1.) Úthálózat fejlesztése	Az építésre vonatkozóan a kivitelező a zaj- és rezgésvédelmi követelményeket az építőipari tevékenység ideje alatt köteles betartani. A zajterhelési határértékeket a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló rendelet határozza meg.

	Üzemelés során a területen végzett tevékenységek nem okozhatják a zajtól védendő területeken a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek túllépését.
2.2.) Lakóterület fejlesztése 2.3.) Üdülőterület fejlesztése 2.4.) Idegenforgalmi-turisztikai fejlesztések	Az ingatlanokon végzett tevékenységek nem okozhatják a zajtól védendő területeken a vonatkozó rendeletben meghatározott környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek túllépését.
2.5.) Zöldterület fejlesztése	Zajvédelmi szempontból nem releváns.
2.6.) Intézmény fejlesztés	Az ingatlanon végzett tevékenységek nem okozhatják a zajtól védendő területeken a vonatkozó rendeletben meghatározott környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek túllépését.
2.7.) Gazdaság fejlesztés	A területen tervezett gazdasági tevékenységek nem okozhatják a zajtól védendő területeken a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek túllépését.
2.8.) Közművek fejlesztése	Az építésre vonatkozóan a kivitelező a zaj- és rezgésvédelmi követelményeket az építőipari tevékenység ideje alatt köteles betartani. A zajterhelési határértékeket a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló rendelet határozza meg. Üzemelés során a területen végzett tevékenységek nem okozhatják a zajtól védendő területeken a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek túllépését.

A módosítással érintett területeken tervezett tevékenységek élővilág-védelmi, természetvédelmi szabályozása

Helyszín	Környezetvédelmi jellegű megállapítások
2.1.) Úthálózat fejlesztése 2.2.) Lakóterület fejlesztése 2.3.) Üdülőterület fejlesztése 2.4.) Idegenforgalmi-turisztikai fejlesztések 2.5.) Zöldterület fejlesztése 2.6.) Intézmény fejlesztés 2.7.) Gazdaság fejlesztés 2.8.) Közművek fejlesztése	Parkosítás, kertépítés során törekedni kell az őshonos, tájazonos fajok telepítésére, lehetőség szerint a madarak számára fészkelő, búvóhelyet és táplálékot biztosító cserjék arányát is növelni javasolt. Körültekintő gazdálkodással (fenntartással) vissza kell szorítani az invazív és allergén gyomnövényeket.

5.2. MONITORING JAVASLATOK

A tervben a kijelölt fejlesztések többsége érzékelhető környezeti hatásokkal nem jár. A bekövetkező hatások előrejelzése, megfigyelése érdekében az alábbi javaslatokat tesszük:

- A területhasználatok módosítására készített tervben foglalt környezeti hatások rendszeres felülvizsgálata javasolt legalább 5 évente.
- A terv következő felülvizsgálatának elvégzése során az új környezeti vizsgálat részeként javasolt kitérni a korábban jóváhagyott tervben foglalt hatására, az azóta bekövetkezett változásokra.
- A település környezeti állapotára is hatást gyakorló tervek vizsgálata (környezetvédelmi program, hulladékgazdálkodási program stb.).
- A lakosság tájékoztatása az új beruházásokról, véleménynyilvánítási lehetőség biztosítása.

6. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

A település fejlődését a táji-természeti adottságokból kínálkozó lehetőségek kihasználása eredményezheti. Nevezetesen: a Balaton közelsége, csend és nyugalom, jelentős területű erdők,

előnyös és esztétikus terepviszonyok, megfelelő közművesítettség. A terület gazdag helyi táji- és természeti értékekben is.

A településrendezés során tervezett változások jelentős része falusias és üdülőházas, hétvégi házas üdülőterületek, zöldterület kialakítását érint, valamint közlekedési fejlesztésekhez (elkerülőút) köthető.

A fejlesztések a zsáktelepülés Vállus bekapcsolását szolgálják a Balaton-felvidék közlekedési és turizmus rendszerébe, illetve a településen élők és anyagi értékek védelmét szolgálják az elkerülő út kialakítása által. A fejlesztések következtében javul a település kerékpáros megközelítése (D felől is), számos idegenforgalmi fejlesztés történik (kerékpáros pihenő, bányamúzeum, Büdöskút stb.), a települést üdülésre használók számára üdülőterület kialakítása válik lehetővé, illetve megteremtődik a feltétel minden fejlesztés infrastrukturális ellátására.

A fejlesztésekkel nem csupán a település meglévő lakosságának megtartása érhető el, hanem kis mértékű növekedés is várható amellet, hogy a lakók életminősége is növekszik (főleg az elkerülő út kialakítása miatt) a természeti értékek és vonzerők minőségi csorbulás nélküli megtartása mellett.

A bemutatott módosítások többsége környezetvédelmi érdekekkel nem ütközik, hanem elősegítik egy alacsonyabb környezet-igénybevétel mellett élhetőbb település kialakítását. Azonban a település központját K felől elkerülő csaknem 700 m hosszú út kialakítása csak körültekintő tervezéssel és a környezet-természetvédelmi szempontok maximális figyelembevétele mellett lehetséges.

Tapolca, 2020. szeptember